

ANT

Haftalık Dergi • 5 Ağustos 1969 • Sayı 136 • 125 Kuruş

komandoları
kimler
besliyor ?



SUBAY HOLDİNG

TOE
TÜRK OTOMOTİV
ENDÜSTRİLERİ A.Ş.



RENAULT

OYAK SIGORTA

MOTORLU ARAÇLAR
TİCARET A.Ş.

TÜRKİYE PETROLLERİ A.O.

MAİS

TURGUTLU
KONSERVEÇİLİK A.Ş.

PETKİM

MOTORLU ARAÇLAR İMAZ VE SATIŞ ANONİM ŞİRKETİ



petkim

GOOD YEAR

MOTORLU ARAÇLAR TİCARET A.Ş.

TUKAS

ORDU
YARDIMLAŞMA
KURUMU

HAFTANIN NOTLARI



AP'nin Yuzkarasi!

Anayasa hükümleri gereğince Hasan Dincer, Faruk Sukan ve Seadettin Eligic ıgħiġi ettkilleri bakanlıktardan 30 Temmuz għiġi istifa et-miex idher. Onlarin yerine Cumhuriyet Senatosu'nun baġiñiż üz-żewġi bakanji. Cumhurbaşkanı Sunay'in yakunlarindan Hidayet Aydiner Adalet Bakanlığına, Mehmet Izmen Ulaşturma Bakanlığına, Ragip Üner de İşçileri Bakanlığına getirilmiştir. İstifa eden bakanlardan özellikle ikisini isimler ileride daima bir teror devrinin temsilcileri olarak anılaçaklardır.

Profesyonel transfer politikacısı Hasan Dincer, savcılara baskular yaparak devrimci gazeteci ve yazarlar aleyhine sayısız davalar açılmış, bunlar yetmiyormuş gibi yeni yeni teror tasarıları hazırlamıştır. İşçileri Bakan Sukan ise, kurdugu topum polisi ile özellikle gençlere karşı utanç verici baskular yapmış, cinayetler işlettmiş, bir takım cahil kimselerin kuşkularak devrimcilerle saldırtılmasına göz yummuş, hattā bunları tezvik etmiştir. Kanlı Pazar, Vedat Demircioğlu'nun ölümü, Kayseri, Konya, Boğazyan olaylarını bir numaralı sorumlusu Faruk Sukan'dır. AP İktidarı'nın yüz karası olan Faruk Sukan bu kırıcı işlerinin hesabını ergec verecektir.

27

temmuz

TÖS «grev» istiyor

Güney illeri TÖS subeleri temsilcileri Adana TÖS Şubesi'nde yaptıkları ortak bir basın toplantısında memurun perisan halde olduğunu belirtmişler, «Memur bundan sonra hakkını almak için gerekeni, bir takım yasaklılarla rağmen, keskin çıkışlarla da olsa mutlaka yapacaktır» demişlerdir. Toplantı sözleşsi TÖS Adana Şubesi Başkanı Enin Tunçbilek, memur sendikacılığının batıdakinden kırk yıl geride olduğunu ifade ederek sunuları söylemiştir: «Türkiye'de grev hakkı olmayan 600'den fazla memur sendikası vardır ve görünüş bir sendikacılık oyunundan başka bir şey değildir!»

Kimyasal silahlar

Dışişleri Bakanı Çağlayanın «kraldan çok kral» bir tutumla Amerika'nın Türkiye'de sınır gazi stokları bulunmadığını ileri sürerken, Batı Almanya Hükümeti, Ülkkesinde savaş gazi ve bakteriyolojik silah stokları bulunmasının «muhtemel» olduğunu açıklamıştır. Hükümet sözcüsü Gunther Diehl, basın toplantısında zehirli gaz stoklarının müttəfikleri tarafından kendilerine bildirilmediğini, meselenin Federal Almanya ile ABD arasında yakın zamanında görüşme komisii yapılabileceğini söylemiştir. Öte yandan, ABD Savunma Bakanı Melvin Laird, bir konuşmasında, Amerika'nın kimyasal ve bakteriyolojik silahlar fimaline devam edeceğini açıklamıştır. Bu durumda, Amerika'nın en hayatı üslurının bulunduğu Türkiye'de bakteriyolojik silahların mevcut olduğundan şüphe edilmemektedir. Siyasi partiler bu meseleyi ele almak ve hükümeti soruya çekmek zorundadırlar.

Yeni bir saray!

Istanbul'da 96 milyon liraya mal olan bir Kültür Sarayı henüz hizmete girmiştir, AP İktidarı yeni bir ilks yarımaya giriserek 25 milyon liraya mal olacak bir Kongre Sarayı'nın temelini atmıştır. Uluslararası kongrelerin rahatlığı yapılabileceği Belediye Sarayı, Kültür Sarayı gibi kâşaneler mevcutken ve doğuda hiçbir yarım yapılmazken 25 milyonluk yeni bir saray inşa edilmesi, halka ihanetin ve israfın sahnesi bir örneğidir.

TEB'in Kongresi

Türk Edebiyatçılar Birliği'nin yıllık kongresi yapılmış ve yeni yönetim kurulu şu şekilde kurulmuştur: Melih Cevdet Anday (Başkan), Mahmut Makal (İkinci Başkan), Celalettin Çetin (Genel Sekreter), Eşref Yıldız, Güngör Dilmen, Adnan Özalçiner, Afet Muhteremoglu, Aydin Hatiboglu. Kongrede, birligin sanat ve edebiyat alanında daha sıkı faaliyet göstermesi, yurta ve dünyada cereyan eden önemli sanat olayları kargasında kesif bir çalışma düzene girmesi gerekliliği belirtilmiştir. Yeni yönetim kurulu, yaptığı ilk toplantıda sanat ve edebiyat olaylarıyla ilgili bütün yayulama kararları aldı.

28

temmuz

Okuldan atıldılar



Ankara Fen Fakültesi'nin Matematik Bölümü Talebe Cemiyeti Başkanı ve FKF Genel Yönetim Kurulu Üyesi Asuman Erdost ile Fen Fakültesi öğrencisi, Anıra İşçi Birtliği Gazetesi sahibi ve sorumlu müdürü Adnan Celalı, son boykot ve ısgal hareketlerinde tahrikçilik yaptıkları iddiasıyla okuldan uzaktlaştırılmışlardır. Karar iki öğrenciin ifade ve savunmaları alınmadan verilmiştir. Son ısgal ve boykot hareketlerinde Fen Fakültesi'nde milli demokratik devrimci'lerin boykot ve ısgal kırıcılığı yapan sosyalist gençleri tecrit etmeye çahşmaları da bu kararın alınmasında rol oynamıştır. Okul içinde teröre giden profesörler, bu kararı, öğrencilerin tatilde bulundugu bir sırada alarak muhtemel tepkileri önlüyorlardı.

Yargıçı reddedildi

Bir süre önce «gayesini saklayan bir kuruluş» olduğu gerekçesiyle kapatılan Demokratik Devrim Derneği'nin kurucuları, 7. Suh Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmalarda yargıcı reddettiler. Red talebinin görünen 7. Aslye Ceza Mahkemesi DDD'cileri hakkı görerek duruşmanın başka bir mahkemedede yapılması karar vermiştir.



29

temmuz

Polisle çatıştılar

Son aylarda artan vatandaş polis çatışmalarının sonuncusu Kırklareli'ne bağlı Pehlivanköy'de olmuş, üç kişi polis kurşunuyla yaralanmış, buna karşılık galevana gelen halk da üç polisi yaralamıştır. Askere giden gençlerin uğurlamasında polisin müdahalesi yüzünden çıkan olaydan sonra halk karakolu da taşlayarak gösteri yapmıştır. Öte yandan Akçaabat İlçesinde de gecekondu sakiniyle gecekonduyi yıkymaya gelen polisler arasında çatışmalar olmuştur.

Yardım değil, soygun

Amerikalılar Maliye ve Bayındırık Bakanlığı yetkilileri arasında imzalanan protokol gereğince, Amerika'nın ihtiyaç fazlası olan ve «hibe malzemesi» olarak nitelenen 1942 model 53 GMC kamyon, Türkiye'ye tanesi 25 bin liradan satılmaktadır. Amerika'nın Türkiye'ye bu şekilde vereceği GMC'lerin gerçek sayısı 137 olup, bir teknik heyetin, «bu arabaların işletme masraflarının emsalinden üç misli fazla ve nakliyesinin yüksek olduğu, yedek parçalarının Türkiye'de bulunmadığı» şeklinde verdiği rapor üzerine bu sayı 53'e düşürülmüştür.

Bir saldırı daha

Devrim şehidi Vedat Demircioğlu'nun fotoğrafı bulunan bir çelengi parçalayan saldırıcıların taraftarlarıyla Antalya Devrimci Fikir Kulübü'ne mensup devrimciler arasında 20 dakika süren bir sokak kavgası olmuş, iki taraftan da bazı kişiler yaralanmıştır.

30

temmuz

Malatya'da Terör

Malatya'da partizan Vall Sabri Sözer ve Milli Eğitim Müdürü Suphi Mutlu, devrimci öğretmenlere karşı baskıya adamakılı arıtmıştır. Akçadağ İlçesi'nde TÖS üyesi ortaokul öğretmenlerinden Arif Şare Polat'a, Cafer Karahan Yeşilyurt'a, Mehmet Akçadağ Karmamış'a, Ali Rıza Akpinar Ezine'ye, Ali Ekberetepe Doğanşehir'e, Fezil Güzel Maden'e sürülmüşlerdir. Babası Ali Erdoğan bildiri dağıttığı için tutuklanan öğretmen Mehmet Mustafa Erdoğan müstafi sayılmış, Ziya Gökalp İlkokulu'ndan üç öğretmen hakkında konuştuları iddiasıyla kovuturma açılmıştır. Malatya'da öğretmenler Derneği Başkanı Ali Dogan, TÖS Şubesi 2. Başkanı Abdullah Durdu ve TÖS Üyesi Hüseyin Gökbulut hakkında da aynı gerekçeye kovuturma yapılmaktadır. Toplam olarak, Malatya'da 27 öğretmen sürülmüş, açığa alınmış, müstafi sayılmış, ya da hakkında kovuturma açılmış durumdadır.

İşçilerin protestosu

Hacıosman Bayırı'ndaki Doğuş Cam Fabrikası'nda patronların birlikte yemek yemelerini ve fabrikayı kapatmak üzere teşebbüs geceleri sırasında, işçiler fabrika bir patronunun evi önüne giderek protesto gösterisi yapmışlardır. Fabrika yöneticilerinin, parının verileceği vaadinde bulunduğu gün ödeme yapılmaması, bir yanında fabrikadaki malların satılması üzerine yürüyerek patron Mehmet Sadık'ın evi önüne kadar gelip protestoda bulunan işçileri polis dağıtmıştır.

Doğu'da açık mitingleri devam ediyor

Başbakan Demirel devlet parasıyla yaptığı seçim gezilerinde refah ve nurlu ufuklar edebiyatına devam ederken, özellikle Doğu Anadolu Bölgesi'nde açık mitingleri birbirini kovalamaktadır. Güneydoğu Yüksek Öğrenim Genelliği tarafından Urfa'nın Hilvan İlçesinde düzenlenen «Açık Miting», çevredekil il, ilçe ve köylerden gelen büyük vatandaş topluluklarının katılımıyla yapılmıştır. Kürte «Biz susuzuz, biz açız», «Ne ekmek, ne huşday, ne yemek, ne kahvaltı» yazılı dövizlerle yapılan mitinge konuşanlar doğunun derdlerini dile getirmiştir. Cumartesi günü de Siverek'te bir «Açık ve Zıt» Mitingi düzenlenmiştir.

31

temmuz

1

ağustos

2

ağustos

TÖS suçluyor

■ Kayseri olayları ile ilgili bir bildiri yayımlayan TÖS İkinci Başkanı Dursun Akçam, Kayseri olayının bazı gazetelerdeki yayınırlarla gümüşüne çıktığını, tertipçilerin açıkladığını belirtmiş, «Hükümet bu tertibin içinde değilse, Kayseri'de yakılan, yılan ve yağma edilen yerleri derhal onarmalı, zararları ödemeli»dir. Daha önce de örnekleri verilen Konya Pazar, Konya, Boğazlıyan, Düzce ve bunların hepsinden korkunca olan Kayseri oylarında saldırganları desteklemedini açıkça söylemeliydi» demiştir. Akçam, ayrıca, öğretmen tayinleriyle ilgili bir dermeç vermiş ve sunuları söylemiştir: «Kayseri oyları ile ilgili olarak üzüntülerini ifade eden bayanname yayınlayan TÖS Trabzon yöneticileri bakanlık evinine alınmıştır. Bu işlem, devrimci öğretmenler istidine ödeden beri uygulanan kırmızı isminin en insafsızı, en haksız olduğu» Öte yandan Erzincan'da krallan çok kralet olarak tanınan Millî Eğitim Müdürü Sefer Taşkönen gayretkesliği sonucunda Behzat Ay, Murat Gökten, Adil Gülvahap, Rıfat Yavuz ve Ali Tanrıoğlu hakkında soruşturma açılmıştır.

CHP'den istifa etti

■ Tanınmış bilim adamlarından Prof. Muammer Aksoy, son zamanlardaki oportunist tutumunu karşısında daha fazla içinde kalamayaçagina kanaat getirdiği CHP'den istifa etmiştir.

Tarımda gerileme

■ Süratle kalkınmak ihtiyacından olan Türkiye'de sinal kalkınma söyle dursun, tarımsal üretimin de nüfus artışına oranla çok geride kaldığı tespit edilmiştir. Türkiye'nin nüfusu yılda ortalama 1 milyona yakın bir hızla 10 yılda 7 milyondan fazla artış gösterirken, bugday, sebze, meyve gibi zorunu gıda maddeleleri üretimi aynı seviyede kalmış, hayvancılık ise gerilemeye başlamıştır. 7 milyonlu nüfus artışına karşılık bugday üretimi 1 milyon ton, pirinç üretimi 21 bin ton, patates üretimi 88 bin ton, süt üretimi ise ancak 148 bin ton artabilmisti. Acil tedbirler alınmadığı takdirde, Türkiye yakın bir gelecekte açık tehdityle karşı karşıya kalacaktır.

Nixon'ın gezisi

■ Apollo başarısının sağladığı prestijden de yararlanarak dünya gezisine çıkan Amerika Cumhurbaşkanı Nixon, ilk olarak Filipin'i ziyaret etmiş, daha sonra Endonezya'ya geçmiştir. Nixon, Endonezyada kamuoyunu etkilemek üzere din istismarı yaparak bir kurandan bir ayet okumuştur. Ayrıca Hindistan ve Pakistan'da ziyaret eden Nixon, hafta sonunda ilk defa bir sosyalist ülkeyi, Romanya'yı ziyaret edecektir. Gittigi bütün yerlerde büyük tepkilerle karşılaşan Nixon'ın ziyareti, sosyalist bloku parçalaya bilmek için batılı provokatörlerce en geniş şekilde istismar edilmektedir.

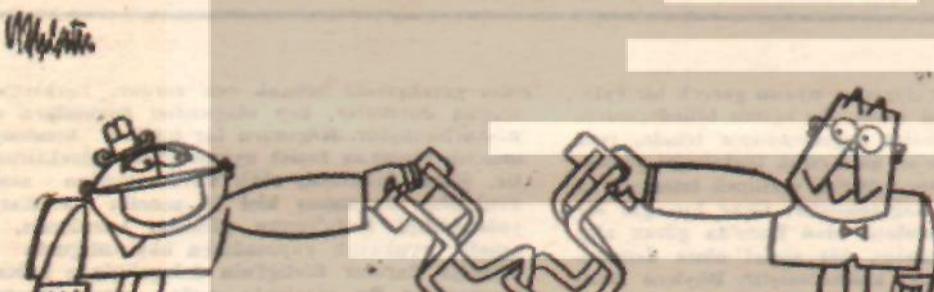
Koç'ta direnme

■ Silahlardan Vehbi Koç'a alt «Türk Demir Döküm Fabrikası»nda sosyal ve ekonomik haklarının tanınmaması üzerine 2200 maden işçi tektaş direniş hareketine başlamıştır. Üç ay kadar önce de bir başka direniş hareketine sahne olan Demir Döküm Fabrikası'nın işçileri, kendileri Türkiye Maden İş Sendikası'na üye oldukları halde, patronun sarı sendikayı muhatap almaktı israr ettiğini, asgari ücretler yürürlüğe girdikten sonra daha yüksek kademedeki ücretlere de aynı oranda zam yapılması yolumda prensip anlaşması bulunduğu halde patronun bu zamları vermeye yanaşmadığını söylemektedirler. Direniş halindeki işçiler, fabrika kapılarına pankartlar astılar ve bütün kapıları tutarak kimseyi içeriye sokmamışlardır. Olay yerine çok sayıda toplum polisi sevk edilerek fabrika kordon altına alınmışsa da, işçiler direnişini sürdürmektedirler.

Tahliye edildiler

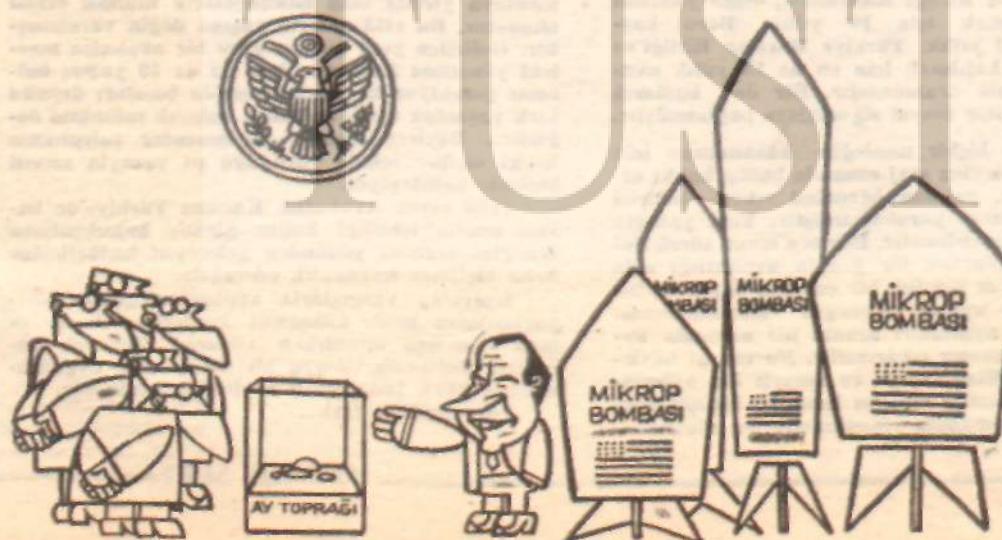
■ Ankara'da Tıp Fakültesi'nde işgalden sanık 14 öğrenci, yapılan duruşmaları sonunda tahliye edilmişlerdir. Bu arada gençlerin savunma avukatlarından Niyazi Ağırnaslı, gençler aleyhinde yalan tanıklıkları bulunan bazı öğretim üyelerinin tevkifini istemiştir. Halen hapishanelerde tutuklu bulunan öğrencilerin büyük bir kısmı tahliye edilmiş olup, arkadaşımız Osman Saffet Arolat, hâlâ hakim hizmete çarptırılmamaktadır.

•GÖZ GÖRE• YALCIN ÇETİN•



YAZISIZ

ABD - BAKTERİYOLOJİK SİLAH İMALİNE DEVAM EDECEK - BASIN -



-AMAN İYİ BAKIN COCUKLAR, DÜNYAYA MİKROB BULASTIRMAVIM -

DOĞAN ÖZGÜDEN



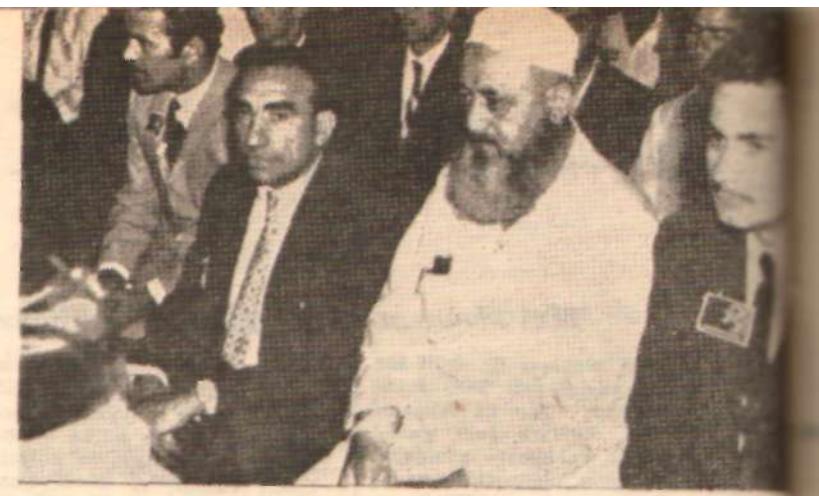
Bu, gerçeği inkardır!

TİP Genel Başkanı Aybar, geçen hafta Merkez Yürütme Kurulu toplantısında yaptığı konuşmadada, «Kendilerini ilerici sosyalist olarak tanıtan bazı kimselerin köyleri dolasarak vatandaşları oy kullanmamaya teşvik ettiklerini» açıklanmış ve bu tutumu şiddetle yermiştir. Hatturlanacağı gibi, geçen haftaki yazımızda biz de bu konuya değinmiş, seçim döneminde tüm sosyalistlerin ve devrimcilerin, içteki çekisme ve zıtlaşmalar ne kadar köklü olursa olsun, TİP'li desteklemek, ona oy vermek sorumluluğu ile karşı karşıya bulunduklarını belirtmiştik. Zira, Amerikanlı ve İshbirlikçi partilerin oy toplamı karşısında anti-emperyalist ve sosyalist mücadeleye katılanları glicin su anda matematiğe görelerde verilen oylar olacaktı. Bu bakımından, Sayın Aybar'ın uyarması yerindedir. Ancak hemen belirtelim ki, TİP Genel Başkanı, bu uyarmanın konuşmasında maalesef yine ölüçülden kaçmış ve tüm sosyalistlerin, devrimcilerin hiç değilse geçici bir bütünlüğüne ihtiyaç duyulan seçim döneminde, doğruluğu tartışma götürür bazı görüşler ortaya atarak, hatta bu görüşleri paylaşıyanlara karşı suçlayıcı ifadeler kullanarak, kongreler dönemindeki hatasını bir kez daha tekrarlamıştır. Su satırların yazıldığı ana kadar partisinin en yüksek yönetim organı olan Genel Yönetim Kurulu'nun Aybar'ın bu tutumunu benimseyip benimsememişti.

AYBAR, «Düzen değişikliği demokratik yol dan olacaktır. Kestirmeye bir yol takip ederek, tepeden inme metodları Türkiye'de sosyalizmin kurulmasına imkan yoktur. Türkiye'de sosyalizm, genis halk kitlelerinin bilişlenmesi ve seçim yoluyla iktidara gelmeleri sonucunda kurulacaktır. Uzun gibi görünen bu yol, aslında en kısa olan ve en geçerli olan yoldur» diyor. Türkiye'de düzen değişikliğinin ve sosyalizmin kurulmasının demokratik yoldan, yanı geniş halk kitlelerinin oylarıyla gerçekleşmesi şüphesiz, her gerçek sosyalistin samimi dileğidir. Nitekim bir çok ülkelerde sosyalist partiler bu yolla mücadele vermekle ve sosyalizmin zaferini seçim yoluyla sağlamaya çalışmaktadır. Ve yine şüphesiz bilin ki, büyük emekçi kitleler, bilişlenerek ve kendi iradelerini kullanarak kurdukları bir sosyalist düzende, kendisine «tepeden inme» kabul ettirilmiş bir sol düzenden daha sevkli olarak sahip çıkarlar. Ne var ki, Türkiye gibi geri bırakılmış emperyalizmin en kırıcı oyunlarına sahne olan bir ülkeye birakın sosyalizmin zaferini, sosyalist hareketin varlığını dahi sadece bir yassalar anasının ve binbir dalavere ile yürütülen bir seçim mekanizmasının garantisine sağlamak mümkün değildir. Sosyalistler, birakın kendilerinin, çeşitli uluslararası kapsayan bir «sol yelpaze»nın dahi seçim yoluyla iktidara gelmesine emperyalizmin ve ishbirlikçilerinin boyun egmeyeceğini Yunanistan deneyi ile görmüşlerdir.

BU demek değildir ki, nasıl olsa seçim yoluyla iktidara gelmesine izin verilmeyecek diye seçim yolu tamamen terkedilmeli, vatandaşlar seçmeleri boykota davet edilmeli. Sosyalistler elbette halka seslenme, kitleleri bilinçlendirme ve solun gücünü artırmayı gösterme bakımından seçim imkanından sonuna kadar yararlanacaklardır. Ama Aybar gibi aşırı bir iyimserlik içinde sadece ve sadece seçimlere bel bağlamak, seçimden seçim köy köy dolasmakla mutlaka sonuca ulaşamayacağını bileyebilirler. Türkiye'de bugün antiemperyalist ve sosyalist harekete karşı birleşik bir cephe kurulmuştur. Kaba kuvvet, toplum polisi biçiminde, camilerde üslenmiş ümmetçi toplulukları halinde örgütlenmektedir. Hitler'in çıldırmış birliklerine benzer 100 bin kişilik bir özel ordu kurma hazırlıkları hızla ilerlemektedir. Da-ha da vahim, devrimci bir halk ordusu niteliğinde olan silahlı kuvvetlerimizi, ANT'ın orta sayfasında açıkladığımız gibi, yabancı sermaye ile ishbirliği halinde kapitalizmin saflarına çekerek bir Yunan Ordusu, bir Iran Ordusu gibi emekçi halk kitlelerine karşı düşürme tertipleri sinsice yürütülmektedir. Asla unutulmamalıdır; Türkiye'de oy kuvveti ile kaba kuvvet atbaşı gitmektedir, hatta çoğu zaman ikincisi ilkine göre ağır basmaktadır. Sosyalistler ve özellikle Sosyalist hareketin başında bulunanlar, bu gerçekleri hiçbir zaman gözden uzak tutmamalıdır. Bir gün «sol»un güçlenmesi karşısında anayasaya ve demokratik rejime resmen «paydos» deneneceğinde, halk düşmanlarına aynı metodlarla karşı çıkmak ve bunun için bugünden tedbirli olmanın, en az «seçime katılmak» kadar kutsal bir devrimci görev olduğunu asla unutnamalıdır.

FAŞİST KOMANDOLARI KİM BESLİYOR, KİM DESTEKLİYOR ?



GEÇEN hafta gazete sütunlarında aynı mahreli fakat aynı konuda iki haber birlikte yer alıyordu. Haberlerden biri Bonn mahrelydi ve aynen şöyle deniyordu:

«Çok kimse nazarında Nazi Partisi'nin halefi olan Ulusal Demokrat Parti'ye mensup denebilirler ile solcu gençler arasındaki çatışmaların son günlerinde şiddetlenmesi Batı Almanya'da endişelere yol açmış ve büyülü koalisyonun ortaklarından biri olan Sosyal Demokrat Parti, Nazi eğilimli gençlerin davranışlarını, Hitler'in yıldırım birlikleri'nin 1930 yıllarındaki tutumuna benzetmiştir.



*Anti-Nazilerin dün Frankfurt'ta düzenledikleri mitingin Ulusal Demokrat Parti'ye mensup bir örnek giymiş gençler tarafından basılmıştı sırasında beş kişi yaralanmıştır.

«İçişleri Bakanlığı, mitingde tek örnek elbise giyen aşırı sağcı gençlerin herhangi bir kanunu çiğneyip çiğnemedikleri

yöntünden soruşturmayı girişmiştir.»

Gazetelerde yer alan diğer haber ise şudur:

«Milliyetçi Hareket Partisi'nin Başkanı Alparslan Türkeş, 1973 yılını İktidara gelme yılı olarak tespit etmiş ve MHP'nin gençlik kamplarının hedefinin 100.000 komando olduğunu belirtmiştir.

27 Mayıs İhtilalinde tank binbaşı olarak görev alan 14'lerden Dündar Taşer'in hazırladığı çalışma programı halen Türkiye'de 34 merkezde faaliyette bulunan MHP'nin komando kamplarında harfiyen uygulanmaktadır.

«Başkan Türkeş izin verdiği takdirde 34 komando kampunda yer almış bulunan gençler, 26 Ağustos günü Afyon'dan yürüyüşe başlayarak 9 Eylülde Izmir'e gireceklereidir.

«Bu yaz faaliyette bulunan 34 komando kampunda üstün başarı gösteren gençler, MHP Planlama Dairesi uygun gördüğü takdirde, Hayırsızada'da Ağrı Eğitim Kampı'na alınacaklardır.»

Ve bu haberleri sisleyen fotoğraflar... Öndünde üç hilal bayraklar dalgalanan komando kampları, halatlara tırmanan gençler, mania aşan gençler, dövülenen gençler...

Görünüş odur ki, Almanya'da Hitler'in yıldırım birlikleri tekrar hortlatılırken, 27 Mayıs'ta



İNÖNÜ VE CELAL BAYAR

Asgari müsterekler: Sol düşmanlığı

İkbal hırsını tatmin edememiş bir emekli albay, 100 bin kişilik bir orduya komuta etme, o ordunun sırtına basarak devletle geçirme hayalleri içerisinde ustasını taklit etmektedir.

Eski adı CKMP olan MHP'nin komando kamplarıyla ilgili ilk haberleri ANT vermiş, kampların içyüzünü açıklamış ve resmi makamların dikkatini çekmişti. Zira, Siyasi Partiler Kanunu'na göre bir siyasi partinin bu şekilde düzenli birlikler kurması ve askeri eğitim yapmasını yasaktı. Bu yola gitmen bir partinin derhal kapatılması gerekiyordu. Nitekim o zaman Ankara Cumhuriyet Savcılığı bir soruşturma açmış-

Bu yüzden Türkeş bir hayli teşaga kapılmış, komando kamplarının partisiyle ilgisi olmadığına açıklamak zorunda kaldı. Ne var ki, sonrasında bu endişe ortadan kalkmış ve Başbuğ Türkeş, görülmemiş bir efiyette «Bozkurtlar Ordusu»nu kurtarma devam etmiştir.

Türkiye'de yirmi milyonluk bir ordu varken ve toplum polisi durusunu mevcudu artırmak, böyle bir «Bozkurtlar Ordusu» kurma neden gerek duymuştu. Seçim masraflarını karşılamaktan dahi aciz bir parti 100 bin kişilik komando kuvvetini hangi kaynaklardan yararlanarak beslemektedir.

«Bozkurtlar Ordusu» kurmağa neden gerek duymuştur, seçim masraflarını karşılamaktan dahi aciz bir parti 100 bin kişilik komando kuvvetini hangi kaynaklardan yararlanarak beslemektedir. «Bozkurtlar Ordusu» kurulduğundan sonra hangi görevi yerine getirecektir? Resmi makamlar, Siyasi Partiler Kanunu'na aksa açıkça aksa düşen bu girişime nasıl göz yummaktadır?

Kanlı Hitler tecrübesini yaşamış olanlar yada izlemiş bulunurlar, bu soruların cevabını aramak zorundadırlar.

Türkiye'de vatandaşın disiden tırnağından artırarak ödediği vergilerle ayakta tutulan yirmi milyonluk bir ordu varken ve toplum polisinin mevcudu durmadan artırılarken «Bozkurtlar Ordusu» kurulmalarının nedenini, komando kamplarının planlayıcısı ve yöneticisi Emetli Birinci Dündar Tager, gazetelere verdiği demeçte açıklamıştır:

«Solen târikî, vatandaşın bâzı usulü, milletin suyu, MHP'yi bu mevzu da tedbir almayı sevmeyen ve MHP'ye başta üniversiteler olmak üzere yurdun her tarafından etg gibi gelişmiştir. Türk Milleti'nin geleceği bu gençler eliyle emniyettedir.»

Komando kamplarında röportaj yapan bir gazeteci ise, Bozkurtlar'ın hedefini kendi ağzından söyle tespit etmiştir:

Lonca diriliyor mu ?

Yeni Avukatlık Kanunu'na uygun olarak Türkiye Barolar Birliği'ni meydana getirecek delegeleri seçmek üzere İstanbul Barosu 26 Temmuz 1969 günü toplandı. Şimdiye dekin hiçbir baro toplantısına bu sayıda avukat katılmamıştı. Nedeni pek açıkçı: Yeni kanuna göre genel kurul toplantısına özürsiz katılmayanlara 500 liraya kadar para cezası verilecekti. Şiddetli yağmur, adlı tatil gibi nedenler para cezasının korkusunu kaldırmadı ve salondan koridorlara dekin taşan bir avukat toplantı Baro genel kurulunu meydana getirdi.

1136 sayılı yeni Avukatlık Kanunu'nun, özellikle avukatların Sosyal Sigortalar Kapasiteleri alınmasının öngören hükümleri içi sendikalarından, diğer kesimlere dekin tartışılıdı. Bu tartışma esasını deklerekti. Gerçekten de 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun getirdiği düzen içinde ilkeleri alt-list eden bir ayrıcalık avukatları tanıtmış oluyordu. Bu konu enine - boyuna tartışıldıdan üzerinde durmayacağımız. Asıl önemli, az gelmiş ülkelerde büyük görevleri ve sorumlulukları olan meslekî kuruluşların hakim sınıfının istegine uygun şekilde faaliyette bulunmasının ve neticesine inenin yeni Avukatlık Kanunu ile verilmiş olmasıdır.

Kim ne derse desin, az gelmiş ülkelerde gençliğin eylem gücü ülkenin varacağı çizgiyi belirlemektedir. Bir kuşağın bellî kesiminin toplum içindeki kurumlarında yer alması füdâ ki, tutuculuk, yada devrimcilik kendine uygun ortamı bulabilemektedir. Nitekim eski yasaaya göre yapılan son Baro toplantısından giderek vardığımız yargıya göre, Baro içinde genç kuşağın görev almak ve

toplumun gelişmesine uygun gerçek bir eyleme girmek eğilimi vardı. Bu eğilim bilindiginden, daha geniş bir faşist değerlendirmeye içinde, yeni Avukatlık Kanunu'na usta - çırak ilişkilerini yerlesitiren Ortaçağın lonca düzeni verilmek istememiş ve bunda başarı da sağlanmıştır. Genç kuşağın bir meslekî kurulu kuruluşu olan Baro'da görev alıp eyleme geçme olanlığı, bir seccî olma dışında, tam olarak ortadan kaldırılmıştır. Böylece Anayasâ'nın «her bir kişi, sınıf, yada zümreye imtiyaz tanınamaz» hükmü, yine hukukçular tarafından eğnememiştir.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun getirdiği en önemli yenilikler, staj süresinin uzatılması, staj sonunda avukatlığa giriş için «sinav» konulması; Türkiye Barolar Birliği Kuruluşası; Baro yönetim Kuruluna girmek için 10 yıllık, Baro başkanlığı için 15 yıllık, Türkiye Barolar Birliği'ne delege olarak katılmak için en az 15 yıllık avukatlık kodeminin aranmasıdır. Bir de bunların yanında avukatlar sosyal sigortalara bağlanmıştır.

Türkiye'de hiçbir mesleğin kazanılması için fakülte ve öngördilen staj sonunda bütün hakkı ortadan kaldırıcı, yapılan öğrenimi sıfıra indirici bir «sinav» düzeni yaratılmıştır. Yeni yasaaya staj süresi de uzatılmıştır. Böylece sınav sürelerini de okleyeceğ olursak bir gencin avukatlığı elde etmesi için en az 6 yıllık bir çalışma öngörlülmüştür. Mesleğine uygun yeteneğin kazanırmaması için bu yolları aşamaları arama bir anlaşımda ugundur ve kanunun çakınmadır. Ne var ki böylece uzun fakülleti, stajlı ve sınavlı bir ayrımından sonra avukatlık sıfatını kazanan kişinin kendisi meslek kuruluşunun yönetiminde yer almaması gereklidir. Türk hukukçusu seyri kalmaktadır.

İtalya'da yargıçlar avukatlar günün ihtiyaclarından uzak kâhnesi kanunlara karşı omuz - omuza direnenken, Ortaçağ düzenini loncasıyla dırtınmak isteyen bir düşüncenin uygulanmasına Türk hukukçusu seyri kalmaktadır. İtalya'da yargıçlar avukatlar günün ihtiyaclarından uzak kâhnesi kanunlara karşı omuz - omuza direnenken, Ortaçağ düzenini loncasıyla dırtınmak isteyen bir düşüncenin uygulanmasına Türk hukukçusu seyri kalmaktadır.

Diger yandan Avukatlık Kanunu'nda Parlamento'ya girmek olan hukukçuların mutlak etkisi olmuştur. Bu etki onları yassa dekin varolmamıştır. Getirilen yeni düzene göre bir avukatın meslekî yetime katılmak için en az 40 yaşını bulması gerekiyor ki, Parlamento'da bazıları dışında kırk yaşıdan aşagi hukukçu bulmak mümkün değildir. Böylece bizdeki parlementer çalışmaların hangi ölçüler içinde yürüdüğünü yasaya somut biçimde belirlemiştir.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu Türkiye'de hâkim sınıfı işbirliği haline girmiş hukukçuların örneğini vermek yönünden geleceğin tarîhlerine bâzı bilgiler mevcuttur.

İtalya'da yargıçlar avukatlar günün ihtiyaclarından uzak kâhnesi kanunlara karşı omuz - omuza direnenken, Ortaçağ düzenini loncasıyla dırtınmak isteyen bir düşüncenin uygulanmasına Türk hukukçusu seyri kalmaktadır.

İste aradaki fark...

Abdullah SERT

Devlet yönetimi kisa yoldan ele geçirilmek için her şey, bu arada dini de istismar eden ve komando birlikleri kurulan Türkler (solda) ve Almanya'da aynıdır birliklerini hortlatan ülkeleri yeni nazi parti lideri Adolf Von Thadden (aşağıda)...



«Bu kuvvet Türkiye'de tek bir seye karşıdır. O da komünizmdir. Sokakta gezen adam için bir tehlike teşkil etmeyen bu grup en ufak bir aşırı sol kupradanışına karşı çok büyük düşman!»

Yakın tarihi iyi bilenler, dünyayı kana boyayan Hitler'in de aynı sloganları ortaya çıkığını hatırlayacaklardır. Türk komandolarının «komünizme karşı savaş» adı altında asıl amacı, büyük sermayenin ve toprak ağalarının çıkarlarını savunmaktadır. Genç insanlar, «Dokuz İşik» adı altında bir yutturma programla aldatılmakta, büyük servet sahiplerinin ve emperyalizmin çıkarlarını savunmaktadır. Genç insanlar, «Dokuz İşik» adı altında bir yutturma programla aldatılmakta, büyük servet sahiplerinin ve emperyalizmin çıkarlarını savunmaktadır. Genç insanlar, «Dokuz İşik» adı altında bir yutturma programla aldatılmakta, büyük servet sahiplerinin ve emperyalizmin çıkarlarını savunmaktadır.

Bir süre önce yine ANT'ta, bu komando kamplarının Ege'li bir büyük toprak sahibi tarafından finanse edildiği iddiasından söz etmiş ve bunun



doğru olup olmadığını Türk'ten sormuştuk. Uzerinden iki aya yakın bir zaman geçti halde bu iddiaya herhangi bir cevap vermemiştir. İddiyi biraz daha açalım. Türk'ün komando kamplarını finanse edenlerin başında, Ege'nin en nadir toprak ağalarından, köylüye zulmüyle tanınan Türkiye Ziraat Odaları Birliği Başkanı Fahri Tanrıman gelmektedir. Daha bir çok toprak ağasından ve kapitalistten de, komando kampları için yardım alınmaktadır.

Bir avuç azınlığın çıkarlarını korumakla görevli millî kuvveti halinde yetişirilen komando ların faaliyetleri karşısında ne resmi makamlardan, ne de sözlüne demokrasi savunucusu partilerden tek ses çıkmamaktadır. Üniversite olaylarında genelliğin haklı direnişini «bozgunaçuluk, yokluğuk» olarak nitelenen parti liderleri nerededir? Bugün agra sağın kanuları çiğneyerek kurduğu eko-



BÜLENT ECEVİT
—oldan geriye cark —

mando kamplarına göz yumanlar, yarın sol da «emeşru savunmas» için aynı şekilde guerrilla kampları kuracak olsa göz yumacak mudur? Kanun snurları içinde çalışan Demokratik Devrim Derneği'ni bir gecede kapattıran savcilar, devlet içinde devlet gibi hareket edip 100 bin kişilik özel ordu kuruları kargı neden harekete geçmemektedir?

Komando kamplarına göz yummaktadır. Çinkü, bugün iktidar partisi de, TIP hariç, Amerika'nın dumensiyonundaki diğer partiler de kendilerine vurulacak tek hedef olarak sol'u almışlardır. Çinkü Amerika böyle istemektedir.

Sol'a karşı toplum polisini vurucu kuvvet haline getiren iktidar, onu da yeterli bulmanın olacak ki, sol hareketleri ezmek için «komandolarla yardım» kuvvet gözlükle beklemektedir.

27 Mayıs hükümlüsü Cumhurbaşkanı Bayar da, gazetelere verdiği demeçlerde Türk'ün tek meselesinin sol'u ezmek olduğunu haykırıktadır. (Bayar'ın bu demeçinin tam metni Basın Sayfası'ndadır.)

CHP de, «olsa kargı tedbirde iktidardan başka türlü düşünmemektedir. Üniversite olayları sırasında gençlere en ağır ifadelerle saldıran CHP'nin Genel Sekreteri Ecevit, geçen hafta «komünizme karşı cihad», kampanyasına katılmış ve Başhekimde yaptığı konuşmada konfınlızı en etkili mücadele yollarını birer birer saymıştır. Bu tedbirler, gerçek bir sosya-

Seçim günleri yaklaşıyor. Türkiye'deki tek sosyalist örgüt olan Türkiye İşçi Partisi çok zor koşullar altında bu seçime giriyor. Once Türkiye İşçi Partisi'nin çok az parası var. Seçimlerde para manzı çok büyük rolü olsuyor. Örgütlenmek, biraz da para demektir. En azdan bir ilgede, bir ilde hizmet sokacak bir bina bulacağım. Bugünkü içinde ev kiralrı ates pahası. Karşımızdakiler, Türkiye İşçi Partisi'nin eline para geçmesin diye varlıklarını harciyorlar. Bir de seçimlere doğru inanılmaz bir baskı altına alınıyor İşçi Partiller. İşçi Partiller dövülmüyor, evleri yakıyor, işlerinden atılıyorlar. Ne kadar insanca olmayan davranış varsa, İşçi Partiller bugün Türkiye'de davranışları karşı karşıya... Bugün Türkiye'de İşçi Partili olmak demek, bir kahraman olmak ve çok belâyi göze almak demektir. Büyüük şehirleri demiyorum. Anadolu'daki her İşçi Partili'nin hayatı gerçekten bir destan kahraman hayatıdır. Bir gün Türkiye'de sosyalizm gerçekleşse, bugün Anadolu'da ağık tehdidi, ıssızlık, ölüm tehdidi altında tıfleri kırımdan savasan bu yiğit kişilerin yüzünden gerçekleşecektir. En büyük onur payı bu adsız kahramanları olacaktır.

Karşımızdakiler çok akılçıl, çok zaflımcı oynuyorlar. Kim ne derse desin Türkiye İşçi Partilileri aynı işler yapıyor. Bir yalnız bırakma usulü uyguluyor. Bir İşçi Partiliye yoğun bir propaganda, tehdit, korkunç baskularla mahalleli, köylüler, anası babası, kardeşleri düşman ediliyor. Ve İşçi Partili adam bir çıl ortasında bırakılmak isteniyor. Büttün bu başarıları onlar İçin gittikçe basarisızlık oluyor ama, İşçi Partili arkadaşınanından emindiğin burnundan geliyor.

Bir de başka bir şey daha var, karşımızdakilerin bu insanca olmayan davranışları yetmiyormuş gibi, kendilerine türlü adlar takarak, sosyalist kavgayı İşçi Partisi'nin, bu tek örgütün dışında yürütülmüş istiyen sosyalistler var. Olsunlar, yürütürsünler, savaşsunlar, eğer çok kalabaklıksak türlü cepheerde doğuşunun bir faydası var, diyelim. Olmaz olmaz yok. Akıl akıl dan istindür ta arşa kadar. Bizimkiler sosyalist örgütler, sosyalist partisiz mücadeleyle yeni icat etmiş olsalar gerek. Con Ahmedin devri daim makinesi gibi... Partisiz, sosyalist örgütler bir mücadele kimliğide derim sana... Hem kendine sosyalist de, hem de sosyalist sözleşinden ejderhadan korkareانا kork... Ne imiş, işbirliği yapacakları muhayyel sınıflar sosyalist sözleşinden turkerlermiş de... Hay Allah, hay Allah... Nazenin işbirliği... Sonra bu muhayyel millî güçlerle iş-

list mücadeleye kargı sosyal demokrat ihanetinin belirli unsurlarını kapsamaktadır.

CHP'nin lideri İnönü ise, yine Terleman Gazetesi'nin «rejime yönelik tehlikeler» konusundaki bir sorusuna verdiği cevapta tehlikeyi sadece sol'da gördüğünü belirten bir ifade kullanmış. «Bu arızi tehlikeler, ancak gözükpe, kimin idare ettiği belli olmayan, az sayıda 'hareketçiler' grubunun idaresinde geseç çarpar derecede zarar olmaktadır. Bunlar demokratik rejime esasında inanmamış, demokratik rejim dışında bir iktibat ve sergüzest arayan siyaset hevesileridir. Kendileri kapak ve maskeliidir. Kullandıkları insanlar çok cüretlidir. Bu saptırılmış olanların avlandıkları çekici konular var. Buna bir kişi döpedüz propagandadır. 'Bağımsız Türk' gibisi...»

Evet, bütün yöneticiler ve burjuva partileri sadece «sol» hedef almışlardır. Sağdaki asıl büyük tehlikeyi görmemekte,

birliği yapan dostlarımız, işi güç bırakmışlar, savaşa doğmuş bırakmışlar, Türkiye'nin tek örgütüne, İşçi Partisi'ne yönelikler bütün savaşlarını... Varsa da İşçi Partisi, yoksa da İşçi Partisi... Vay, İşçi Partisi'nin yöneticileri söylemiş de söylemiş... Bütün yozlaşmalarda en büyük bahane yöneticilerdir. Bunu da sosyalist mücadele tarihi yazar. Hiç bir yönetici bir partide ebedi değildir. Yöneticileri bahane ederek bir sosyalist örgütü yıkmaya, ezmeye çalışmak ne kadar iyi niyetir, ne kadar sosyalist davrandır, onun orası bize dostlarımız söyleyebilirler mi? Sen git, pertavsızla işbirliği yapacak milli bilinm ne ara, ara ki bulasın o milli burjuvaziyi, hem de mumla ara... Veysel Karanı gibi boynuna heybe asa da ara milli burjuvaziyi, bugünkü dünyada nereye sıkılmışsa bul çıkar da işbirliği yap... Sonra da bu işbirliği için de tek örgütü yıkmaya çalış... Siz bunun adına sosyalist savaş mı diyorsunuz? Bu yapılan korkunçluğun daha adı konmadı. Yakında dünya sosyalist edebiyatına su Türkiye'de İşçi Partilere sosyalizm adına reval görülenlerin de adı yazılacak. Bu na bir ad bulunacak muhakkak.

Seçim sonu İşçi Partisi yerinde sayın da siz o zaman görün gümbürtülü. Üç yüz bin oydan beş yüz bin oya çıkamasın da İşçi Partisi siz o zaman görün başınızda gelecekleri... Sizin de, bizim de... O işbirliği yaptığımız milliler siz ne hale getirecekler görürsünüz... Kimse farkında değil mi ki azıcık rahat soluk alıyorsak, ayaktaki sosyalist partisinin varlığı yüzündendir... Sonra da oyunuzu İşçi Partisine vermeyin fetvaları... Vermezin olacaksa, dünya sosyalist mücadele siyasi gibililer çok gördü... Bu seçimde Türkiye İşçi Partisi'nin inanmış sosyalistleri canları dişlerine takıp çalışacaklar, bütün çelmeğer fıştesinden geleceklerdir. Seçimin sonunda, işbirliği yapmak için pertavsızla milli burjuva arayan dostların yürekleri hiç sızlamayacak mı? İnsanlıklarına dokunan hiç bir şeyler olmayacak mı?

Dört bir yandan kuşatılmış, sıkıştırılmış savaşın gidişi doğal zamanlarından daha fazladır.

Ne olursa olsun bu seçimde bütün gerçek sosyalistlerin, hangi koşullarda olsurlarsa olsunlar, İşçi Partisi'nin önderliğinde savunacaklarına inanmıyoruz.

En iyi, en gerçek, en namuslu sosyalist, halkı bilinclendirmeye giden yolun en sağlamını bulandır. Halka en kestirme yoldan varanır. Ve bu kavgayı halka teslim etmeye çalışandır. Bunu tek amacı edinendir.

daha doğrusu görmezlikten gemitmektedir.

Geçen hafta anayasaya gerginçe üç bakan değişmiştir. Bunlar arasında İçişleri ve Adalet bakanları da vardır. Bu geline kadar gerek Adalet Ba-



kam Hasan Dinger, gerek İçişleri Bakanı Faruk Sükan, ağır sağıdaki bu çörek kirişimler karşısında tedbir düşünlük gözye dursun, çokluk teşvik durumda görülmüşlerdir. «Bağımsız» sıfatıyla seçim dönemi için kabineye giren yeni İçişleri Bakanı Ragıp Uner ve Adalet Bakanı Hidayet Aydiner, anayasasını kendilerine yüklediği

görevleri yerine getirerek gerek tedbirleri almak yoluna gidecekler midir? Sanmıyoruz. Adalet Bakanı daha ilk gün verdiği demeçte en büyük düşmanın kargalar ve gazeteciler olduğunu lan etmiştir. Karga mücadele yapan bakanların rejimi gerçekten tehdit eden faşist komandolar karşısında herhangi bir tedbir tevessil etmesini beklemek kelimenin tem anamıyla safdilliktir.

Ancak bu politika esnafının unuttukları bir nokta vardır. 1930'larda da Almanya'da Hitler'in sergerelerine aynı şekilde göz yumulmuş, hatta teşvik edilmiş, ancak bu faşist canavar sonunda kendilerinin de başını yemisti.

Bu acı tecrübeden geçtiğeri içindir ki, bugün Alman kamuya, Adolf Von Thadden'in faşist komandolarına kargı büyük teşvik göstermektedir. Bizimkiler ise hâlâ gaflat içindedir ve bu gaflat eninde sonunda başını yiyecektir.

Seçim Günleri

Yaşar Kemal

Düzenin Yabancılışması Üzerine

İdris KÜÇÜKÖMER

- II -

TEKRAR edelim. Dr. Küçük:

- a) Söyledigimiz şeyleri bize çok rahatlıkla söylemektedir.
- b) Söylediklerimizi ise, başkalarının da yaptığı gibi, söylememem kabul edip sonucu çıkarmaya çalışmaktadır.
- c) Öneşiz noktalarum, tefferruatı tizerine çok basmaktadır.
- d) Ayrıca metod anlayışında anlayışa mümkün gözükmemektedir.

Gegen sayda, bizim analizimize karşı ortaya attığı üç engeli, tarihi gerçek ve metod bakımından yerine koymaktan sonra şimdi Dr. Küçük'ün söylediklerinin bir kısmını cevaplandırırmaya devam edelim. Dr. Küçük diyor ki:

«Bu sembolik hatırlatmalar ne anlama gelmektedir? Bu soru tekrar Küçükömer'in modeline dönmeyi gerektirir. Küçükömer'in tablosunda sömürgeci ve dolayısıyla devlete hakim olabilecek yapıda iki güç var: Kapitalistler ve封建者. Kapitalistler yoksa - Küçükömer, sanayici kapitalistler batıda doğduklarından daha önce Osmanlı'da aranmaktadır - ve eğer klasik feudalite doğmamışsa devlet ortadadır. Diğer hiçbir güç ciddiye alınmaya, olayların açıklamasında kullanılmamışa değer bulunmaz. Toprak ağası arada bir yardımcı olarak görünen, hizmet su tarafa hizmet bu tarafa destek olan bir güçtür. Fakat hiçbir zaman önemli ve açıklayıcı sınıf sayılmaz.»

Bununla ne demek istedığını de anlamak çok güç benim için. Fakat anladığım iki nokta var. Ve bunlara dayanarak hemen - soruyorum:

a) Batıda mercantilist dönem nasıl ve ne zaman başladı; manufaktür (sanayi devrimi değil) ne zaman başladı? Tarihi evrimin gelişmesi nasıl oldu? Sanayi devrimi aşaması uzun bir süreyle varılan bir aşamadır. Sanayi devrimiyle kapitalist ilişkiler ağırlıklı olarak devreye girdiğinden, üst yapıda gidecek değişim olacaktır. Biz, Osmanlı'da böyle bir dönüşümün uzun süreli bir perspektif içinde neden olmayacağı aradık. Burada Dr. Küçük, hem tarih, hem de metod hatası yapmaktadır.

b) Biz, devletin ortada olup olmadığı konularını da yerine koymaya çalıştık; yani devlet ne zaman ortadadır, daha doğrusu ne zaman «politik bir boşluk» (vacuum) var gözükür? Sınıf (iç ve dış) ilişkileri, politik, ekonomik kavga, bu boşluğu tarihi süreç içinde nasıl doldurabilir?

Dr. Küçük, unsurları eksik bir düşünce biçiminde, bize fantezi yapıyor görünülmektedir. Klasik dediği封建者 var mı kabul ediyor, yoksa bir yandan da kapitalist ilişkileri girmiş ayan yada ağaları(*) mu esas alıyor? Mesele artık - tırıne kimlerin el attığı ve bunu ne yoldan yaptı? Bizim yaptığımız tarihi iktidar ve muhalefat analizinde toprak ağalarının yeri kolayca bulunur. Dr. Küçük ya bulamamış yada anlamamış.

Feodalite doğmamışsa devlet ortadadır, demek istiyormusuz. Kendileri Marx'tan, hattâ Lenin'den örnek verirken bunların bürokrasi hakkındaki görüşlerine birazlık deşindi, çok yerinde olurdu. Biz yeni baskının önsözüne katkıda bunlara da aynen yeterince deginecegiz. Yal-

mz Dr. Küçük'e daha önce ANT'taki bir yazımızda Marx'tan alıntılarımız ifadeleri tekrar hatırlatacagız. Alman Ideolojisi'nde Marx söyle demektedir:

«Bir zümre (sosyal tabaka) değil de, bir sınıf olmasından ötürü, burjuvazi, kendisini mahalli plana değil, millet planında organize etmek ve (fertlerinin) ortak menfaatlerine genel bir form (sekil) vermek zorundadır. Özel mülkiyetin tepliklerinden kopması (sayırbası) dolayısıyla, devlet sivil toplumun dışında ve yanında yer alan özel bir varlık haline gelmiştir. Ama bu devlet, burjuvaların hem içinde hem de dışarda, mülkiyetlerini ve menfaatlerini karşılıklı olarak korumaları ve garanti altına almakları amacı ile kabul ettikleri (ortaya koymakları) bir organizasyon sekilinden başka bir şey değildir. Devletin bağımsızlığını saade zümrelerin (sosyal tabakaların) gelişerek sınıflar haline gelmedikleri ülkelere raslannmaktadır, bugün. Yani, öteki gelişmiş ülkelere ortadan kalkmış olan zümrelerin hâlâ bir rol oynayabildikleri, yanı karma bir düzenin hüküm sürdüğü ve halkın bellî bir bölgünün öteki bölgeler üzerinde hakimiyet kuramamış olduğu ülkelere raslannmaktadır. Almanya'nın durumu özellikle bu anlatığımız sekildeyi. En modern devlet örneği ise, Kuzey Amerika'da gürültmektedir. Fransız, İngiliz ve Amerikan yazarlarının hepsi de, devletin, sadece özel mülkiyeti korumak için mevcut olduğunu heri silmektedirler; ve böylece, bu kanaat, herke-

Osmancı bürokrasisi, karşısında iktidar olabilecek yeterince örgütü bir sınıfal güç olmamasından dolayı devlet katandadır. Ve bu devlet katında olsa, merkezi sisteme, kendi örgütü ile, bağkalarının örgütlenmesine karşıdır. Şu halde, sınıfı gibi Osmanlı'da devlet tamamen ortada değildir, sahipleri vardır. Ve bu yoldan sömürül olmaktadır. Üretim güçlerinde bağkaca gelişme yeterince olmadığından, bu devlet başkalarının eline nasıl geçer? Devrim için objektif koşullar denince, önce bu üretim güçlerinde yeterince gelişme ve sonra tıkanma koşulları kastedilmeyi mu?

Yeniçi - esnaf - tekneler ve İslam uleması güçbirligi zaman zaman patlamalarla sebep olmuşsa, aslında üretim güçlerinin yeterince gelişmemesinden olmugur. Fakat bunların iktidarları merkeze kısa ömrili olmuş; ve üretim biçimini bozmuş olarak devam etmiştir. Bozulma giderek süreç içinde ortaya çıkan gibi güçleri çikarmışsa da, bunlar Senedi İttifak'a rağmen, tam iktidar olacak şekilde üretim biçimini değiştirememiştir. Bozulmaya rağmen, hattâ tarımda kapitalist ilişkiye (yerli sanayi ile tamamlanmadan) geçmesine rağmen, merkezi sistemin ana unsurları anarsık durumda dahi silinmemiştir. Yeniçi kalkınca, padışah bürokrat ve merkez adına devlet hizmetlerini (mültezimlik dahil) yapan ağa yada ayan içinde bürokratlar önem kazanacaktır. İmparatorluğun son döñe-

B

URJUVA Ideolojisi bize yerli burjuvalarca değil, bürokratiyareca getirilmişdir. Seçim sistemi ise yerli, yabanı burjuva egenliğine yol açmaktadır. Nitelik Türkiye'de bu böyle olmaktadır.

Bizde tarihi bürokratik egemenliği anlamadıktan, kabul etmediğinden sonra, gelişigüzel eleştiri kolayca yapılabilir. Merkezi üretim ilişkilerinin yarattığı Osmanlı bürokrasisi, Marx'in, Engels'in, Lenin'in ve Trotski'nin, hattâ Mao'nun karşı olduğu bürokrasiden daha köklidür. Merkezi üretim ilişkileri içinde ortada bir sınıf imiş gibi (sınıfları) sömürme olanağına sahip grup yeterince dikkate alınmamış, Marx'in bürokrasi üzerine olan sözleri de kolayca anlaşılmayacaktır. Açıklayalım. Dr. Küçük:

«Toprak ağacı, burjuvalardan ayrı olarak onları ile bağdaşmayan bir sınıfı yapıya sahip midir? Soru, Küçükömer'in modeli kadar, diğer yanda sürdürülən feudalite - kapitalist tartışmasının ilgilendirmektedir. Eğer tarımsal metu üretimi olmuşsa, eğer traktör girmişse, artıksa toprağı sahip olanlar, sermayeye sahip olanlardan ayrı düşünmez! Artık onlar da kapitalistler ve hakiki kapitalistler az olduğu için de önemlidirler.» Marx, L. Bonapart'ın darbesinden hemen önceki Fransa'yı cizerken söyle der: 'Düzen partisi bir yandan toprak ağalarının, diğer yandan sanayi ve finans burjuvazisinden meydana gelen bir koalisyondur.' Ve ekler Marx: 'Tarihin büyük ölçüde kapitalistleşmiş de, toprak ağalarının yarısı diğerlerinden temelli olarak ayrılr.» Demek olmaktadır ki, toprak ağaları endüstri devriminin olduğundan ilke bile 19. asırın yarısına kadar devletin birinci sahibi olmakta devam etmiştir. İkinci ortak olarak iktidarda kalmaları ise daha uzundur. Çünkü, örneğin Marx'in Bonapart'ın Onsekiz Brumeri adlı çatışması, toprak ağası - burjuva koalisyonunun Lui Bonapart aracılığıyla iktidarı yeniden alışılmış serüvenidir.

Burada:

a) Toprağa sahip olanlar, sermayeye sahip olanlardan ayrı düşünülmüş, iddiası kim? Kapitalist ilişkiler içinde üç kesim arasında tamamlaşan bir zorunluluk, fakat bunun tarım alehine işleyen bir süreç içinde olması normal değil mi? Hersey tekrarla ta límite kadar söylemeyeceğini? İkiş arasında hiç fark yok, diyen kim ki? Dr. Küçük böyle yazıyor. Ayrıca, hakiki kapitalistler az olduğundan önemlidir, denmiş. Bunu kim ve hangi koşullar altında söylemiştir?

b) Bir defa, Marx, batıda feudaliteden kapitalizme dönüşmede iktidarın bir çırpıda tamamen el değiştirdiğini söylemez; ihtilallere rağmen... Ve geçici dönemler için kapitalistleşen toprak sahibi ile sermayedarlar arasında koalisyon olabilir. Osmanlı'da feudal senyör egemenliği olmamıştır. Olsa olsa, bürokrat kuluların egemenlige ortak olusu söz konusudur. Iktidar, padışah adına üretim ilişkileri bozulup dönüşürken bürokratlardan kime doğru geçme eğilimi göstermiştir? Osmanlı'da bu tarihi gelişmede ayan yada ağalarla kısmen paylaşan bir egemenlikti. Yalnız bu noktada tekrar hatırlatalım, ayanın toprak sahipliği yanında devlete ait bazı hizmetleri bir bürokrat

“Bizde tarihi bürokratik egemenliği onlanmadıktan, kabul etmediğinden sonra, gelişigüzel eleştiri kolayca yapılabilir. Merkezi üretim ilişkilerinin yarattığı Osmanlı bürokrasisi, Marx'in, Engels'in, Lenin'in ve Trotski'nin, hattâ Mao'nun karşı olduğu bürokrasiden daha köklidür. Merkezi üretim ilişkileri içinde ortada bir sınıf imiş gibi (sınıfları) sömürme olanağına sahip grup yeterince dikkate alınmamış, Marx'in bürokrasi üzerine olan sözleri de kolayca anlaşılmayacaktır.”

sin kafasını yerlesmiş bulunmakta-

ır. Demek ki, herhangi bir sınıfın ağırlığı diğerleri üzerinde kurulmadıktan, bürokrasi, Hegel'ci anlamda universal bir kuruluş olmalıdır. Hâlde, devleti elinde tutabiliyor.

Bizde saray ve onun kolları (bürokratlar) sömürülüyor. Reaya (müslihûm ve hristiyan) sömürülün sınıftır. Sömürüler, aşağıdan gelen bir sınıftır. Sömürüler, tarihi süreç içinde kurulmuş merkeziyeti üretim yada mülkiyet ilişkilerine dayanır. Eylem bunu devam ettirmeye yönelik. Fakat bu ilişkiler, kendi hastalığını da geliştirir. Özel elde mercantilist bir aşamaya ve manufaktürün gelişmesine, kısaca özel elde birikime kapıları kapar. Bunda düşsal etkenler ikinci derecede rol oynar. Ve bu ikinci derecede rol, sanayi kapitalizmine dönüşmeyi engellemek bakımından merkezi üretim ilişkilerine yardımcı olur. (Hegemonya paradoksu.) Bunları burada tekrar açıklamaya çalışıyorum.

minde bürokrasi yeni ordu ile ilice içe girecektir. Ve giderek padışahtan (Abdüllâhîm kismen hâliç) egemenliği alacaktır. Fakat bu egemenlik, ejperyalistlerle paylaşılacaktır. Kurultus mücadeleşinde bürokrat ve ağa güçbirligi görülecektir. Mustafa Kemal'ci grup yada fırkalarda diğer gruplara yada fırkalara göre ağa daha ağır basacaktır. Zamanla üretim güçlerindeki gelişme ile bürokrasi aleyhine ağa ve sermayedan (yerli - yabancı) grupların ağırlığı nisbi olarak artacaktır. Seçim sistemi işledikçe de bu artış devam etmiştir. Yine zamanla emekçilerin, fakir köylülerin nisbi ağırlığı önemsi de olsa artabilecektir. Unutmamak ki, bütün bunlar tekeli kapitalizmin koşulları altında olacaktır. Şüphesiz, üretim güçlerindeki gelişme ile sınıfların nisbi ağırlığının politik mekanizmada artışı mekanik olamaktadır. Sınıflar arası çatışma temelde ekonomik statüllere göre belirlenecektir. Bunları kitapta anlatmıştık, geçiyoruz.



«DÜZENİN YABANCIlaşMASI»

gibi görmeye başladığı gerçekin de umutlamak lazmış. Ve giderek kompradorlar da, levantelerle birlikte egenlige ortak olacaklardır.

Batı'yi inceleyen Marx'ın batı içine gösterdiği sırayı ele almak, dogmatik bir tutumdur. Mesele, gösterilere sadece metod uygulamasına dikkat etmektedir. Dr. Küçük'ün dogmatik diğer bir tutumu da şudur: Çarlık Rusya ile Osmanlı arasında eksik bir benzerlik kurup, «Lenin'de, ne de başka bir düşünürde Küçükömer'in modeline benzer bir modele rastlanmaz», der. Biz bu tarz ifadeleri, ögrencilere dogmatik tutum örneği olarak veririz.

c) Yalnız Küçük, sözdinli ettiği Louis Bonaparte'ın 18 Brumeri'ni anlamamış ve hele orada Marx'ın bürokrasi ve devrinin sınıflardan bağımsız hale gelişti ile ilgili sözlerine hiç dikkat etmemiş gözüküyor. Söz konusu kitabı, Dr. Küçük'ün söyleliğinin aksine, 2 Aralıkt 1851'de L. Bonaparte'ın yaptığı ve ona 20 yıl kadar hükümdarlık sağlayan darbesinin gelişme hikayesidir. Kitabın adını «Napoleon Bonaparte'ın 18 Brumér Darbesi'nin Taklidi» olarak vermektedir. Şimdi bu kitabın yedinci son bölümünden bir kısmını birlikte okuyalım:

«Fakat mutlak monarşî devrinde, Birinci Devrinde ve Napoleon zamanında bürokrasi, burjuvazi egenligini hazırlama açısından başka bir şey değildi. Restorasyon devrinde, Louis - Philippe ve parlementer cumhuriyet zamanında, bürokrasi, bağımsız olma yolundaki çabaları ne olursa olsun, egemen sınımla, maşası idi. Devrinin tamamen bağımsızlaşması, ancak ikinci Bonaparte devrinde olmuştu. Devlet çarkı, burjuva toplumunun karşısında öylesine güçlendi ki, başında 10 Aralıkt Derneği İiderinin bulunması bile yetiyor; yabancı ülkelere giden bu uyduurma şövalye, içki ve suçkarşısında kendisini satan ve durmadan da içki ve suçkarşısı isteyen serseri askerlerin elleri üzerinde yükselmıştır. Fransa'nın güğüşüne basıp solgununu kesen, donuk umutsuzluğun, korkunç cesaret kırkırgan ve aşağılık duygusunun nedenlerini ortaya koyan işte budur.

«Bununla birlikte, devlet güçleri havalarda dolasmıyor. Bonaparte, pek belirli bir sınıfı ve hattâ Fransız toplumunun en kalabalık sınıfını, yani Küçük toprak sahibi köylülerini temsil ediyor. Nasıl ki, Bourbons, büyük arazi sahibi bir hanedan ve Orleans'lar da büyük para sahibi bir hanedan olmuşlarsa, Bonapartelar da, köylülerin hanedanı, yani Fransız halkın büyük kitlelerinin hanedanı olmuşlardır. Köylülerin seçtiği adam, burjuva parlementosuna boyun eğen Bonaparte değil, tersine, bu parlementoyu dağtan Bonaparteli'ndir. Uç yıl içinde,

İngiltere, 10 Aralıkt seçimlerini ters yorumlamayı ve köylülerin elinden impacatorluğa aşermayı bescermiştir. Bundan dolayı 2 Aralıkt 1851 hükümet darbesi, 10 Aralıkt 1848 seçimine bir bütünlük getirmiştir sa dece.»

Peki nerede Dr. Küçük'ün ifade ettiği düzen partisi, İktidarı Bonaparte eliyle alış hikayesi? Gördüğüm kadariyla bu biçim anlayış, son derece tehlikeli olabilir.

D R. Küçük, Louis Bonaparte toprak ağası - burjuva koalisyonu getirdi, dedikten sonra söyle devam ediyor:

«Aynı durumu Küçükömer, endüstri devrimi yapmamış bir ülkeye bir olasılık olarak bile düşünmüyorum. Ve üstelik toprak ağlığının gelişimi büyük ölçüde bellitirken... Bu nün sonucu, bütün gelişim tamamlandı bir «halke» ile bürokratlar arası ve ne için olduğu pek anlaşmamış bir savaş özelligine bürünüyor.

«Küçükömer'in bütlin bu sonuca nasıl varlığı kendi bilgileri içinde gerçekten anlaşılır. Çünkü, cumhuriyeti yapan güçler arasında toprak ağlığının önemini yer verir Küçükömer. Fakat bu toprak ağaları, ne gariptir ki, devlete ortak çıkmazlar. Bununla birlikte, M. Kemal 1925'te toprak reformu yapmak isteyince, mebuslarının tepkisi karşısında bundan vazgeçmek mecburiyetinde kahar.»

Burada da:

a) Dr. Küçük, kitabı dikkatle okuyabileseymi, belki kendisine daha az haksızlık etmiş olurdu. Toprak ağlığının (ayanın) gelişimi büyük ölçüde bellitiriliyorsa, bu Osmanlı merkezi tıretim işçileri içinde Osmanlı bürokratları ile regaya arasındaki gelişmeye büyük ölçüde dayanarak yapmıştır. Mütegallibe ayan yukarıda söylenilmiş gibi dönemin bozulmasıyla birlikte egenlige kısmen ortak olmuştur. Fakat bir feudal senyör haline gelmemiştir. Kaldı ki, İkinci Mahmut, ayanın en sıvırıldığı zaman, önemli bir kısmını ezmiştir. Ve ayan, devlet hizmetlerine talip olmuş ve bürokrasiye daha kolay girme yollarını bulmuştur. b) Tantımlanmayan halk ile bürokratlar arasında ve ne için olduğu anlaşılmayan savag(!)tan söz ediliyor. Kitap başka neyi anlatıyor ki? c) Toprak ağaları, tıretim işçileriyle tarihi bürokrasinin (ordusu) sınırları içinde, devlete katılırlar. Ideolojileri tarihi gelişme içinde bürokratın ideolojisile ile, tanzimat ile paralel düşer. Binaenaleyh, d) 1925'te M. Kemal'in toprak reformu düşünmesi hikayesine en güzel cevap da şudur: Giderek bürokratların toprak ve ser-

vet edinmeleri sırasında Mustafa Kemal'in 154 bin 709 dönüm toprak sahibi olmasadır. (Asıdigi zaman Adnan Menderes'in toprağı 4 bin dönüm kadardır.)

Yalnız Küçük söyle diyor:

«Dünya bugday krizi toprak ağalarını yıkarakken - toprak ağlığının pazarla temas değil, pazardaki dalgalanmalar yüksək - devlet bütlin o bunlara sırasında Ziraat Bankası ve Ofis aracılığıyla toprak ağlığının yardımına uzanmaktadır geri kalır.»

Bunu kim böyle söyleyormuş? Hem de, toprak ağası kapitalistler diğer kapitalistler arasında fark yoktur, denildiği iddiası nasıl aynı yazıda bir araya geliyor? Daha tuhaftı, toprak ağlığının pazarla temas değil de pazardaki dalgalanmalar yükselmış. Peki dalgalanmalar pazarla temasla, yanı piyasa içinde olmuyor mu? Arada ne fark var? Bu çeşit mantıkla sadece stünlar dolar. Bu örnekler üzerinde durmak istemiyoğum.

F AKAT, sınıf meselelerinin İhracı ve Vietnam örneği konusunda mutlaka cevaplandırılmasa gerek bir noktaya dağıncağım.

Dr. Küçük, kelimeleri abartmayı, elemanter hususların bilindığı varsayımı unutarak, pek güzel yapıyor. Ve metodolojik hatalara düşüyor. Niçin, bu yoldan da bize karşı olmaktan çok kendisine karşı insafsızlığa giriyor. Tekrara lüzum yoktu ama, Dr. Küçük basit gerçekleri bize tekrarlatacak:

a) Kapitalist ekonomi büyütükçe aktüel ve potansiyel meseleleri büyümeye eğilim gösterir.

b) Emperyalizm geçici bir çözüm olarak gözükür.

c) Emperyalizmin içerisinde ve dışarıda sınıf meselelerini mutlak olarak ortadan kaldırılmaya gidiyor.

d) Vietnam Olayı, elbette emperyalizm aitliği bir olaydır. Fakat Vietnam'da A.B.D.'nın bağlanması, hastalanmış Amerikan ekonomisinin hastalığını arıtmış olmustur. Yalnız Küçük, De Gaulle - Altın - Dolar savasını değerlendirmiştir. Bu savaşın özellikle artırdığı A.B.D. ödemeler bilançosu açısından dikkate alınmalıdır. Bunlar ise, Pentagon'un tahmini hilafina, Vietnam'ın anti-emperyalist savaş gücünün etkisiyle olmuştur. Yani, emperyalizme az gelişmiş bir ülkenin tepkisi büyük rol oynamıştır.

Johnson'ın televizyonda ağayı kolay bir olay mudur? Che Guevara ve Regis Debray eleştirelimez insanlar değil. Fakat emperyalist ve anti-emperyalist kavgalar arasındaki karşılıklı etkili Yalnız Küçük nasıl bir metoda reddediyor? «Daha çok Vi-

etnamalar» sözü, dünya sınıf meselelerinin bu karışıklı mücadelen ile çözümlenebileceği gerçeginde çıkmaktadır. Bu, şıphesiz, Vietnam olsamın objektif koşulları olmadığı anlamına gelmez. Emperyalizm, sınıf meselesini çözmez. Geçici, nisbi bir dengeye sebep oluyor. Az gelişmiş, sönürgen, yarı sönürgen ülkelerin anti-emperyalist kavgasının emperyalist metropler üzerindeki etkisi gelişikçe, kapitalist ekonomiler daha da hastalanacak, zayıf kapitalistler, diğerlerinin (yani ABD'nin) boyunduruğuna gitrecek.

e) Keynes'ci ve kapitalizmi yamayıcı görüşlerle devlet harcamaları artırmıştır. Bununla sağlanan nisbi denge emperyalizmi yok mu samiyor, Dr. Küçük? Sınıf ilişkilerinin su yüzüne çıkmasa, işçilerin gelişindeki mutlak artışa değil de, ekonominin uzun süre istikrar içinde gelişmesidir, diyor Dr. Küçük. Peki bu istikrar ile ücretlerdeki mutlak artış ve emperyalizm'ın nasıl ayıryor birbirinden? Ve başta A.B.D., İngiltere ve Almanya olmak üzere işçilerin geçici olarak kapitalizmle tamamlaştırdığı Dr. Küçük red mi ediyor?

f) Altıncı çizdigim geçici, nisbi dengeye deyimine rağmen, Dr. Küçük nasıl oluyor da, sınıf meselelerinin sanki gemiyle İhrac edilen bir meta gibi ele aldığı iddiasını ortayaatabiliyor? Burada yapılan bir benzetme ile anlatılmak istenilen şeyi daha açık kılınmak için herşeyin alfabetine mi inmeliyiz?

g) Böylece, kapitalist düzenin iç dinamigi bakımından iyimserlige varlığı ve bundan da kapitalizmin kurtulacağı yargısına gidilebileceğine ekonomik bunalımlardan bütünüyle Dr. Küçük kendi mantığıyla varmış oluyor. Ve devam ediliyor: İşçilerin devrimci eylemlere girmesi için gelirlerinin beliri düzeylere ulaşmasını gerektirir sonucu çıkarıyor. Bütün bu sonuçları çıkarmak için Dr. Küçük'in geçen yazımızda belirttiğimiz gibi, ters bir tutum ve metod anlayışına sahip olması gereklidir.

Dr. Küçük'ün yazısında, aynı tutum ve metod yüzünden açıkça eleştirilecek daha birçok bölüm vardır. Ashinda bunların cevapları kitabımızda ve daha sonra yazdığımız yazılarda mevcuttur. Bununla beraber, bizim analizimize göre gittikçe gelişen olayları, örnegin Bayar - İnöndi ya kınlanması ve devlet - hükümet ilişkisini daha aydınlatır hale getirecek bir yazı, kısmen Yalnız Küçük'e cevap telakkii edilebilecek şekilde heride yayınlanacaktır.

(*) Ayan isimlerinde bazen bey, bazen de ağa sıfatları vardır. Rusçuk Ayam Tırsınikoglu İsmail Ağa, Batı Anadolu Ayam'dan Karaosmanoğlu Hüseyin Ağa, Mehmet Ağa v.b.

Subay Holdingi'ne doğru

ORDU KAPITALİSTLİĞE İTİLiYOR

GEÇEN hafta ANT'ta, ordu üzerine oynanan politik oyularla değirmis ve yazımızın sonunda da synen söyle demisti: «Hiç şüphe yok ki, Türk Ordusu'nun devrimci kadrosu, politika esnafının bu çirkin oyunlarının farkındadır. Ve yine bu kadro bilmektedir ki, ordusunda oynayanlar, sadece egemen sınıfların temsilcisi olan politika esnafı değil, onun da arkasında Amerikan emperyalizmi ve büyük sermayedir. Ordu Yardımlaşma Kurumu'nu yabancı sermaye ile işbirliği halinde bir tröst halinde getirenin de, Türk Ordusu'nu, tıpkı bir Iran Ordusu gibi, bir Yunan Ordusu gibi, sömürülmenin yanında saf tutmaya zorladıklarını bilmektedirler...»

Son günlerde yaptığı yıldız kongresinde yüzde 7,6 oranında 73 milyon lira net kâr sağladığı ve mevcudumun 800 milyonu aşığı açıklanan, bu arada Renault firması ile otomobil yapımı için anlaştığı bildirilen Ordu Yardımlaşma Kurumu neder, ne gibi faaliyetlerde bulunmakta, nasıl yönetmekte ve hangi yabancı sermayelerle işbirliği yapmaktadır?

Bütün bunlar, kamuoyunu iyiden iyiye mesgul eden sorulardır. Özellikle Türk Ordusu'nun «halk ordusu» niteliğini yitirmemesi konusunda titizlik gösteren devrimci çevreler için bu sorular büyük önem taşımaktadır.

Biz bu yazımızda, bu soruların cevaplarını, hiçbir mütlakatmadan, tamamen Ordu Yardımlaşma Kurumu'nun kendi kaynaklarından yararlanarak ortaya koymacağız.



ESEN VE TAĞMAÇ
— Holding'in ortaklarından —

Ordu Yardımlaşma Kurumu, 1.3.1961 tarihinde çıkartılan 205 sayılı kanunla, «Türk silahlı kuvvetleri mensuplarının sosyal güvenliklerini sağlamak» üzere kurulmuştur. Kurum, Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı veya onun içinde bulunan bir örgüt değildir, hukuki sahiyeti yoktur. Yani, KURUM, subay ve assubayların adımlarıyla vinc bulmuş olmakla beraber, kendi iradesine sahip bağımsız bir kuruluştur.

Kurumun kuruluşundan başlayarak, bütün subay ve assubaylar dan kesilen yüzde 10 oranındaki adımlar teşkil etmiştir. O tarihte subay ve assubayların maaşlarına zam yapılarak bir artırım sağlanmış ve böylece Ordu Yardımlaşma Kurumu için yapılan bu kesimlerin üyelerine geçen paralarda herhangi bir düşüş yapmaması sağlanmıştır.

Hükmi bir şahsiyet olan Ordu Yardımlaşma Kurumu, iradesini organları vasıtasya kullanmaktadır. Kurumun, Temsileler Kurulu, Genel Kurul, Denetçiler Kurulu, Yönetim Kurulu ve Genel Müdürülük olmak üzere beş organı vardır.

Temsileler Kurulu, Milli Savunma Bakanlığında, kuvvet ve müesseselerdeki daimi üye adedi dikkate alınarak seçilir. En fazla 100 üyeden kurulan Temsileler Kurulu'nu, tugay ve daha yukarı seviyedeki birlik ve kurumlardan bu birlik veya kurum amirlerince seçilecek birer daimi üye meydana getirir.

Temsilciler Kurulu, kendi arasından 20 kişiyi genel kurula seçmek, Kurum'un çalışmalar hakkında görüş ve mütalaalarını bildirmekte, genel kurula direktifler vermektedir.

Ordu Yardımlaşma Kurumu Genel Kurulu'nu ise 40 üye vardır. Bunlar stasin olunan üyeler ve seçilen üyeler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Kanunu tayin edilen 20 üye şunlardır: Milli Savunma Bakanı, Maliye Bakanı, Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları veya kurmay başkanları, Jandarma Genel Komutanı veya kurmay başkanı, Sayıştay Başkanı, Umumi Murakabe Heyeti Başkanı, Türkiye Bankalar Birliği İdare Heyeti Başkanı, Türkiye Odalar Birliği Başkanı, Milli Savunma Bakanı veya Genelkurmay Başkanı teşkilatından personel, lojistik, sağlık, ARGE başkanları ile komptrolör, kanun işleri müdürü, özel sektörden Milli Savunma Bakan'ca seçilmiş 3 kişi...

Diğer 20 genel kurulu üye ise, Temsileler Kurulu tarafından seçilmekte ve böylece üniformalı üyeler, Ordu Yardımlaşma Kurumu'nun en yüksek organında yoğunluğu teşkil etmektedir. Ancak görüldüğü gibi, on binlerce subay, assubay ve askeri memurun maaşlarından yapılan kesintilerle kurulan Ordu Yardımlaşma Kurumu'nun genel kurulunda, seçimle gelmemiş 40 kişi söz sahibidir. Üyelerin Ordu Yardımlaşma Kurumu'nun yönetim ve denetiminde söz hakkı yoktur. Bu statüsü ile Ordu Yardımlaşma Kurumu, demokratik değil, bürokratik bir kuruluştur.

Yönetim Kurulu ise, diğer şirketlerdeki idare meclislerinin kağılığı olmuş, yedi üyeden kurulmaktadır. Yönetim Kurulu'nu yedi üyesinden üç asker, dördü sıvıldı. Asker üyeler, Milli Savunma Bakanı ile Genelkurmay Başkanı'nın gösterdiği adaylar arasından genel kurulca seçilmekte, sivil üyeleri ise kanunun tayin ettiği Seçim Komitesi'nce atanmaktadır. Seçim Komitesi'nde Milli Savunma Bakanı, maliye Bakanı, sayıştay Başkanı, umumi murakabe heyeti Başkanı, odalar Birliği Başkanı, Türkiye Bankalar Birliği İdare Heyeti Başkanı yer almaktadır. Yönetim Kurulu Başkanı da bu seçim komitesi tarafından seçilmektedir. Halen Ordu Yardımlaşma Kurumu Yöneticilerine tamtin edici görevlendirilmemektedir. Nitelik Ordu Yar-



netim Kurulu Başkanı Tümgeneral Fikret Elbizim'dır.

Genel Müdür de, doğrudan doğrudan yönetim kurulu tarafından seçilmektedir. Halen Kurum'un Genel Müdürü Ahmet Özsoy'dur.

Kanunun birincil maddesinde, kurumun amacı açıklanarak «... Türk Silahlı kuvvetler mensuplarına bu kanunda yazılı sosyal yardımını sağlamak... Üzerde ORDU YARDIMLAŞMA KURUMU teşkil edilmiş...» denilmektedir. Görüldüğü gibi, Kurum'un asıl amacı sosyal yardım sağlamaktır. Kurum'un ikinci amacı ise, kanunun 33. maddesinde yazılı olduğu üzere, sosyal hizmetlerde bulunmaktır. Sosyal yardım, kurumun üyelerine veya ölümleri halinde mirasçılarına emeklilik yardım, mahkümet yardım, ölümlü yardım şeklinde olmaktadır. Sosyal hizmetler ise, üyelerle mesken kredisi, borç verme, ordu pazarları kurma şeklidindedir.

1968 yılında üyelerden (hizmet borçlanması dahil) 111 milyon 600 bin lira adat tahsil edilmiş, buca karşılık 24 milyon 900 bin emeklilik, 5 milyon 600, 400 bin mahkümet olmak üzere 30 milyon 300 bin liralık sosyal yardım yapılmıştır.

Sosyal hizmet konusunda sadece 1968 yılında ferdi kredi, Insaat ve kooperatif kredileri için 71 milyon lira tahsis edilmiştir.

Ordu mensuplarına ucuza mal sağlamak üzere kurulan ordu pazarları 1968 ilk olarak 1963 yılında Kurum'a 10 milyon liralık bir fon tahsis edilmiş, ilk mağaza Ankara'nın Tandoğan Meydanı'nda açılmıştır. Bunu daha sonra, Erzurum, Diyarbakır, Konya, Kayseri, İzmir, Göleçük, Bahçeşehir, Küçükçekmece ve İstanbul'da açılan ordu pazarları izlemiştir. Ordu pazarlarının sadece 1968 yılında sağladığı net kâr 548.902 liradır. Ancak ordu pazarlarının çalışması, Ordu Yardımlaşma Kurumu Yöneticilerine tamtin edici görevlendirilmemektedir. Nitelik Ordu Yar-

dımlaşma Kurumu'nun 4 numaralı bölümünde bu pazarların «Amerikan ordusundaki P. X. teşkilatına benzer şekilde kurulmak istendiği» belirtildikten sonra söyle denilmektedir: «Ordu pazarlarının iyi işleyen bir müessesesi olduğu, istenilen seviyede bir hizmet arzettiği ileri sürülemez. Arzettiği hizmetin olumsuzluğu muvacehesinde bu pazarların Kurum'a bir yük olduğu, tasfiyesi cihetin gidilmesi gerektiği iddia olmuştur. Sayın genelkurmay başkanımız ise, ordu pazarlarını hasta bir çocuğa benzetsiz ve hasta çocuğun öldürülmesini değil, tedavi edilmesi gerektiğini ileri sürmüştür. 5 yıllık tatbikat hastahının köktü olduğunu göstermektedir.»

Kökili hastahının nedenleri de söyle belirtilmektedir:

«Bazı mallar piyasaya nazaran pahalıdır. Bazi mallar piyasaya nazaran kalitesizdir. Her istenilen mal bulunmamaktadır. Bazi tezgahtarlar üyelerde iyi muamele yapmamaktadır. Bazı reyonlarda, özellikle ay başlarında kuyrukta beklemek gerekmektedir. Mahrumiyet bölgesindeki üyelerde ordu pazarlarının hizmeti ulaşmamaktadır. Ve ordu pazarlarının rantibilitesi yoktur.»



Holding'in tabii genel kurul üyesi, Hava Kuvvetleri Komutanı Mater

• Cukurova Çimento Sanayii A.S.'inde Kurum'un sermaye hissesi 22 milyon liradır. 1967 yılında kurum hissesine 6,7 milyon lira kâr düşmüştür.

• Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığında Kurum hissesi 38.575.000 liradır. Şirket 1967 yılında yüzde 9 oramında temettü dağıtmış, şirket hissesine 3,4 milyon lira kâr düşmüştür.

• Kurum, Petkim-Petro Kimya Anonim Şirketi'ne de 75 milyon lira ile iştirak etmiştir. Henüz faaliyete geçmediği için kâr söz konusu değildir.

• Turgutlu Konservecilik Anonim Şirketi'nin 2 milyon liralık sermayesinin 1.939.000 lirası Ordu Yardımlaşma Kurumu koymuştur. 1968 kâri 217 bin liradır.

• OYAK Sigorta A.S.'nin 6 milyon liralık sermayesinin yüzde 95.6'da Kurum'a aittir. 1968'de 20.867 lira kâr sağlanmıştır.

• Kurum, ayrıca kolonya imal eden PE-RE-JA şirketten de 10 bin liralık hisse sahibi olarak ortak olmuştur.

Gördüğü gibi, hiç kâr sağlanan sosyal hizmetlere, ortalama yüzde 7 rantabilite sağlayan gayrimenkul yatırımlarına, yüzde 13 rantabilite sağlayabilen tahlil yatırımlarına karşılık Ordu Yardımlaşma Kurumu'nun sınai ve ticari iştiraklerdeki rantabilitesi, yanı kâri yüzde 116'ya kadar yükseltilmektedir.

Ordu Yardımlaşma Kurumu'nun 31.12.1968 tarihli bilançosuna göre, sosyal hizmet alanında 333.849.655.90 liralık yatırma karşılık 21.409.069.01 liralık gelir, kâr gayeli 354.754.471.12 liralık yatırma karşılık 59.648.483.60 liralık gelir elde edilmiştir ki, bu hesaba göre kâr gayeli yatırımlar sosyal hizmet yatırımlarına nazaran yüzde 100 fazla rantabilite sağlamaktadır.

Bu durum, Ordu Yardımlaşma Kurumu'nu ister istemez sosyal hizmet yatırımlarını ve gayrimenkul yatırımları bir yana bırakarak büyük bir sanayı ve ticaret tröstü olmaya yöneltmiştir. Nitekim Ordu Yardımlaşma Kurumu geçen yıl işi daha da bıdüterek otomobil montaj sanayili kürmük fizere Isveç'in Volvo firmasıyla anlaşmaya varmıştır. Ancak bu anlaşıma sonradan bozulmuş bu defa Fransa'nın Renault Şirketi ile teması geçilmiştir. Kurum'un bu iş için 20 milyon lira koyarak kurduğu Motorlu Araçlar İmal ve Satış Anonim Şirketi (MAİS) da şimdiden Bursa'da, Mudanya yolu Üzerine 700 bin metre karelük bir sahayı kapatmıştır. Fransız şirketiyle kesin anlaştığı taktirde 1971 yılı sonlarına doğru «Renault - 12» adıyla montaj manüel otomobiller Türkiye'de piyasaya çıkartılacaktır.

Eğer 812.092.000 liralık net varlığı bulunan Ordu Yardımlaşma Kurumu yabancı sermaye ile işbirliği halinde bir «holding» olmak yolundadır. Diğer holdinglerin içten ve dıştan muhalefetlerine rağmen kendisini artık dünya sermaye piyasasına kabul ettiren bu dev kuruluşun bülteninde «Kurum'un iştiraklerinin yönetim ve denetimi için HOLDING dairesi bulunmaktadır. Mali gücü böylesine büyük kuruluşları tehdit eden tehlikeler mevcuttur. Ancak, bu tehlikeler ne kadar büyük olursa olsun, iyi bir yönetim ve denetim ile tesiriz hale getirilebilir» denilmektedir.

Subayı, orduyu fahis kârlar getiren tegebiller içinde yerli ve yabancı kapitalistlerin işbirliğine sarkan, emeği halk kitlelerin karşısında büyük sermayenin saflarında yer almasına yol açan bu kuruluşun gerçekten olazanlılı tehlikeleri mevcuttur. İran, Yunanistan ve Latin Amerika orduları buna örnektr.

İyi bir yönetim ve denetim bunu tesiriz hale getirebilir mi? Koçların, Osmanoğlu'larını, Taşkent'lerin, büyük sermaye hizmetkarı ve fetvacı Prof. Feridun Ergin gibi kimselerin de yeraldığı bir yönetim ve denetim mekanizması, bu tehlikeleri ortadan kaldırabilir mi? Kaldı ki, büyük sermayenin tabiatı, bu tehlikeleri yoketmeye imkan verir mi?

Basta ordumuzun devrimci mensulları olmak üzere Türkiye'nin başlıca sığırı ve Türkiye halkın mutluluğunu düşünen herkes, bu nokta üzerinde çok ama pek çok kafa yormak zorundadır.

KİŞLA'DAN SERMAYEDARLIĞA —
bu kism subayı Ordu Yardımlaşma
Kurumu aracılığıyla kapitalizmin
saflarında yabancı sermaye ile
işbirliğine sürüklendiştir.



VEHBI KOÇ
— Holding'ler Savaşı —

Bir yılda 548 bin lira kâr sağlama olmasına rağmen ordu pazarları rantabilitesi bulunmadığının iddia edilmesi, bizim asıl üzerinde durmak istediğimiz büyük problemi ortaya koymaktadır.

Zira, sosyal yardım ve hizmet amacıyla kurulmuş bulunan Ordu Yardımlaşma Kurumu, zamanla bu amaci içinde planda bırakmaya ve daha rastlı işler pesinde koşmaya, büyük bir jest gibi hareket etmeye başlamıştır. Tefferruata bir çok güçlükleri olduğu gibi ordu pazarları Ordu Yardımlaşma Kurumu için rantabilite görünmemektedir. Ordu Yardımlaşma Kurumu böyle sosyal hizmet mahiyetindeki yatırımlara girmeden «kâr gayeli yatırımlar» yaparak rantabiliteyi artırmak surumundadır ve bundan böyle agrılıp bu gibi yatırımlara verecektir.

Kâr Gayesi

Başlangıçta Ordu Yardımlaşma Kurumu, sosyal hizmet gayeli yatırımlara kâr gayeli yatırımları bir denge tutmak istemiştir. Kurum'un resmi yayınılarında bu konuda ayne söyle denilmektedir: «Bu iki yatırım dahası bir denge tesis olunmak ki, Kurum hem problemlerini çözmesi ve hem de kanunun öngörüldüğü hizmetleri verme getirebilmis olun. Kâr gayeli yatırımlara ağırlık verildiği takdirde sosyal hizmetler aksayacak, hizmet gayeli yatırımlara ağırlık verildiği takdirde Kurum'un problemleri askıda kalacaktır.»

Ne var ki, ordu pazarları konusunda da görüldüğü gibi, bu denge yavaş yavaş bozulmaya ve büyük sermaye terakim dolayısıyla, kâr gayeli yatırımların ağır basmağa başladığını göstermektedir.

Kâr gayeli yatırımlar konusunda Ordu Yardımlaşma Kurumu içerisinde iki görüş çarpılmıştır.

Birinci görüşe göre, Kurum, bir sosyal sigorta mîlesesidir. Belli rihtaların (ödüm, malîiyet, emeklilik) gerçekleştirmesi halinde uyelerine belli



KAZIM TAŞKENT
— İlk akıl hocalarından —

yardımları yapmak zorundadır. Bu sebeple mevcutlarını mutlak emniyet bahşeden sahalara yativmamıştır. Ticari ve sınai faaliyetlerde mutlak emniyet yoktur.

Bu görüşü Kurum'a hakim kılmak isteyenler, Vehbi Koç, Kazım Taşkent, Behçet Osmanoğlu gibi büyük işadamlarıdır. Zira, Ordu Yardımlaşma Kurumu'nun kendilerinin karşısına yeni bir tröst, büyük bir rakip olarak ekmeşinden endişe duymuşlardır. Kurumun ilk kuruluşunda Milli Savunma Bakanı tarafından Ordu Yardımlaşma Kurumu Genel Kurulu'na özel sektör temsil tayin edilen bu üç bilyon işadamı gördülerini uzun süre kabul ettiğimize muvaffak olmuşlardır.

İşadamlarının baskısı altında Ordu Yardımlaşma Kurumu Ankara'da Yıldız Palas, Çatal Han, Arnavutluk Sefareti, Maltepe İş Hanı, Ankara Pasaçı, Korur Apartmanı, Umman Apartmanı, İstanbulda Güllü Apartmanına sahip olmuştur. Bütün 28 milyonluk bu yatırımların ortalama rantabilitesi yüzde 7,26'dır. 1968 yılında gayrimenkule yapılan yatırımların tutarı ise 600 bin lirayı geçmemektedir.

Ne var ki, Koç-Taşkent-Osmanoğlu üçlüsünün bu baskısı bir süre sonra Kurum'un büyük bir maddi günde sahip olmasıyla bütün taraftarlarını kaybetmiştir. Nitekim, Ordu Yardımlaşma Kurumu resmi bülteninde ayne söyle denilmektedir. «Vehbi Koç, Kazım Taşkent ve Behçet Osmanoğlu beşefendiler tarafından işlerini sırülüklerin bu görüş ilk genel kurullar tarafından benimsenmiştir. Bu görüşün nöticesi olarak 28 milyon liralık çeşitli gayrimenkul alnamıştır. Daha sonra ve özellikle 1963 yılında birinci görüş terkedilmiş ve ikinci görüşün tâbikhâmete geçilmiştir.»

1963 yılından itibaren, Kurum'a hakim olan bu görüş de, yine resmi bültende söyle ifade edilmektedir: «Namuslu, dürüst, hizmet kuralarına uygun ticari ve sınai faaliyetlerde emniyet bahsederler, Türkiye'de büyük sermayeler terakim etmemiştir. Kurum'un eline ise milyonlar geçmektedir. Bu paralarla arsa speküasyonunu yapılıacak yerde, bes yüzük kalkınma planının öngörülen sahalarда yatırım yapılmalıdır. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası istatistiklerine göre Türkiye'de sınai alanlardaki yatırım rantabilitesi yüzde 27'dir. Kurum, sınai alanlarda yatırımlarda bulunmakla, hem problemlerini halledecek ve hem de yurt kalkınmasına hizmet etmiş olacaktır.»

Bu görüş genel kurullarca benimsendikten sonra sosyal hizmetler tâbîci plana atılarak derhal «kâr gayeli yatırımları ve sınai yatırımlara» girişilmiştir.

Ne gariptir ki, sermayesini milli bir ordu olan Türk Ordusu mensuplarının sağladığı paralarla teşekkür ettiğen Ordu Yardımlaşma Kurumu, bu yatırımlarda, emperyalizmin ekonomik sömârları araçları olan yabancı sermaye ile işbirliği yapmak yolum tutmuştur.

Ordu Yardımlaşma Kurumu'nun 1968 sonu itibarıyle çeşitli sınai ve ticari kuruluşlardaki ödenmiş sermaye hisseleri toplamı 223.114.069.06 liradır.

İştirakler

• Ordu Yardımlaşma Kurumu'nun bir numaralı ortağı, Goodyear Lastikleri T.A.S.'tir. Kurum bu şirkette, Amerikan Goodyear Tire and Rubber Company ile işbirliği halindedir. Şirket sermayenin üçte ikisine sahiptir. Kurum bu şirkete 6 milyon lira ile ortak olmuştur. 1967 yılında Ordu Yardımlaşma Kurumu bu yatırımdan 3,3 milyon lira kâr sağlamış olup yüzde 79,14 oranında rantabilite elde etmiştir.

• TOE (Türk Otomotiv Endüstriyeli Asonim Şirketi)'ne de kurum 42 milyon lira ile ortak olmuştur. Kurum burada da Amerikan International Harvester Company ile işbirliği halindedir. 1967 yılında 42 milyon liralık sermayesine karşılık kurum 22,9 milyon lira kâr, yani yüzde 51,75 oranında rantabilite sahipliği

• TOE'nin imal ve monte ettiği motorlu taşıtların satışı sağlamak üzere kurulan MAT (Motorlu Taşıtlar Ticaret A.Ş.)'ne de kurum 16,4 milyon lira ile ortak olmuş, 1967 yılında 18,6 milyon lira kâr hissesi almıştır. Burada da rantabilite yüzde 116,43'tür.

• Renkli gazoz imal etmek üzere kurulan Grapette Sodaş İcikiler A.S.'ne de Ordu Yardımlaşma Kurumu 100



AMIRAL EYİÇEOĞLU
— Holding'in tabii üyesi —

bin lira ile iştirak etmiştir. Ancak hiç kâr sağlanamayan bu şirket iflas etmiştir.

• Tarımsal mücadele ve veteriner ilaçlar imal etmek ve satmak üzere kurulan Hektaş Ticaret T.A.S.'ne kurum 3,6 milyon lira yatırmıştır. Kurum 1967'de bu iştirakinden 46.622 lira kâr elde etmiştir. Rantabilitesi yüzde 12,90'dır.

Devlet iktisadi kuruluşları neden zarar ediyorlar?

Hilmi ÖZGEN

• Hizmi Özgen'in kamu iktisadi kuruluşları üzerine yaptığı incelemenin ikinci bölümünü bu hafta okurlarımıza sunuyoruz. Hilmi Özgen'in bu değerli etüdü, diğer incelemeleriyle birlikte yakında «EKONOMİK SORULARIMIZ» adı altında kitabı halinde yayınlanacaktır.

T OPRAK Mahsulleri Ofisi her yıl tahlil alım faturaları yükselterek özellikle seçim döneminde çiftçi kitlelerini memnun etmek politikasını sürdürmektedir. Bu ayların sonuna doğru baş gösteren anomalik fiat yükselmelerini önleyemekte ve piyasada pırıltı fiyatlarını düşürmek için hariciyetten getirdiği pırıltıların tüccar eline geçmesine mani olamamaktadır.

Aynı şekilde Petrol Ofisi yöneticileri de Karayollarında iddialı noktalarını elliye geçiren yabançı şirketlerin petrol satış bayilikleri ile mücadele edilemeyeceğini anlayınca kendi memuriarına bir şirket kurdurarak ham petrol nakliyatı, turizm işleri gibi faaliyetlerden elde edilecek kârları hiç olmazsa personelini memnun etme yoluna sapmıştır.

Bu kurumların faaliyet alanları birleşik köylerin aralarında kuracakları «Üretim Ünitelerine» kadar genişletilmiş üretken mallar doğrudan doğruya üreticiden alımdan da ve mal satışlarına tavassut eden aracılardan ortadan kaldırılmıştır. Kâr ve verimsiz cağışmaya mahkumduurlar. Et-Bahık Kurumu, Toprak Mahsulleri Ofisi ve Ziraat Donanım Kurumu Üretici köy üniteleriyle ortaklaşa cağışabilecek müesseseler olarak örgütlenmedikçe ve köylülerin bütün donanım araçlarıyla gubre ve tohumluk ihtiyaçlarını bizzat imal veya ithal ederek en ucuz fiatlarla kârlıya satmadıkça piyasadaki aracılardan bol kazançlar sağlamalarını ve fakir çiftçinin çeşitli yollarla sömürülmesini önleyemeyeceklerdir.

İşletmeler olmaktan öte bir görev yapamayacaklardır.

Birleşik köy depoları kurulup, köylülerimizin bütün ihtiyaçları bu depolarla kendilerine temin ve satıcıları bütün ürünler bu depolarдан satın alınmadıkça kamu ticari kuruluşları piyasadaki aracılardan bol kazançlar sağlamalarını ve fakir çiftçinin çeşitli yollarla sömürülmesini önleyemeyeceklerdir.

V - Kredi Kurumları

Bu grupta, halkın kredi ihtiyaçını karşılamakla görevli olan ve sermayelerinin yarısından fazlası kamuya ait olan Devlet Bankaları toplanmaktadır ki, bunlar, Ziraat Bankası, Emlak ve Kredi Bankası, Halk Bankası, Vakıflar Bankası, Türk Ticaret Bankası, İller Bankası ve İstanbul Emniyet Sandığı gibi kredi müesseseleridir. Sermayeleri toplamı 3,3 milyar liraya ulaşan bu bankaların 1966 yılı sonunda elde ettikleri net kazançlar toplamı 241 milyon lira ve mali rantibilite oranları ortalaması % 7,2 dir.

1966 yılı sonunda bu bankaların halktan ve diğer müesseselerden topladıkları mevduat 7,5 milyar liraya, halka dağıtıkları kredilerde plasmanlar toplamı da 11,5 milyar liraya ulaşmaktadır. Aynı yıl sonunda özel sermaye bankalarıyla birlikte genel mevduat toplamı 19 milyar liraya, plasmanlar toplamı ise 21 milyar liraya



SİRGORTA HASTANELERİNDE İŞÇİLER
— Kendi paralarıyla işkence çekiyorlar —

ulaştığına göre kamu sektörü bankaları mevduatın % 40'ını toplamakta, plasmanların ise % 66'sını dağıtmaktadır.

Bugünkü sekliyle tefecileri ve spekülatörleri besleyen kredi müesseseleri bozuk düzende bütün hileli işlerin kaynağını tegkil etmektedir. Yılanın zehrinin akrepten alınması gibi geri kalmış toplumlarda ticari burjuazinin bütün sömürü kaynakları kredi müesseselerince beslenmekte ve her türlü dalavere dolapları banka kredilerine dayanılarak tıkar tıkar işlemektedir.

VI - Ulaştırma

Devlet eliyle yürütülen taşıma ve ulaştırma kuruluşları Denizcilik Bankası ile Devlet Demiryolları, Devlet Hava Yolları ve P.T.T. İşletmeleridir. 1966 yılında yaptığı taşıma hizmetlerinden dolayı 2,5 milyar liralık ücret tahsil eden bu işletmelerin ödenmiş sermayeleri toplamı 2,8 milyar liraya ve yıllık zararları toplamı da 126 milyon liraya ulaşmaktadır.

Bunlar arasında en çok zarar eden işletme Devlet Demiryolları olup 1966 yılı bilançosunu 243 milyon liralık zarara kapatmasının başlıca sebebi karayollarıyla daha ucuz nakliyat yapmak öznel nakliyecilerle rekabet etmesinin inkansızlığıdır. Devlet Demiryolları bir kamu hizmeti olarak yurdun en uzak köşelerine müsnakale yaparken ve bir çok katarlar Anadolu'dan bir uçtan bir uca bombosu vagonları geterken milyonlarca liralık akaryakıt sarafına ve dövizle getirilen taşıtların hızla eskimesine göz yuman yöneticilerimiz demiryollarını koruya-

cak hiçbir tedbir almayı düşünmemektedirler.

Her yıl karayollarında meydana gelen yüzlerce trafik kazasıyla binlerce cana kuyruken ve milyonlarca liralık milli servet heba olup giderken karayollarıyla eşya nakliyatını önlüyor olacak hiçbir tedbir alınmamakta ve bol kazançlarının vergilerini hazine denizgizleyebilen özel nakliye şirketleri Anadolu yollarını haraca kesmektedirler.

VII - Hizmetler Grubu

Bu grupta toplanan işletmeler bir malın üretimi veya alım satımı gibi konularla mesgul olmayıp hizmet maliyetinde işler yapan kuruluşlardır. Yatacakları hizmetlerin maliyeti icası büyük varlıklara sahip olan bu işletmelerin başıcaları T.C. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu, İş ve İşi Bulma Kurumu, Maden Tətik Arama Enstitüsü, Elektrik Etüd İdaresi gibi kuruluşlardır.

Bu grupta toplanan teşekkülle rin öz kaynakları 9,5 milyar liraya, sabit kıymetleri 1,6 milyar liraya ulaşmaktadır. Bir yıl içinde iştirakçilerden topladıkları paralarla dağıtıkları pıralar arasındaki fark (ki bu na fiktif olarak kâr denilmektedir) 1 milyar 100 milyon liraya ulaşmaktadır. Sadece Sosyal Sigortalar Kurumunun 1966 yılında öz kaynakları 4,8 milyar lira olup aynı yıl içinde Emekli Sandığının öz kaynakları 4,3 milyar liraya, tagınmayan malları ise 651 milyon liraya ulaşmaktadır. Sosyal Sigortalar Kurumunun taşınmaz malları 900 milyon liradır.

Bindiği gibi Emekli Sandığı ile Sosyal Sigortalar Kurumu caşşanta run gelecekelere garanti eden bir nevi sigorta müesseseleridir. Bunların öz kaynakları sigortahlardan topladıkları hastalık, malül yet ve emeklilik keseneklerinin birleşmesiyle meydana gelmektedir. Bu paraların bir kısmı taşınmaya能力 mallara yatırılarak para degradinde dalgalanmalardan korunmaya cağırmaktadır. Ama üzüllerde belirtmeye mecburuz ki, yurdumuzda uygulanan bozuk düzenin etkileri bu alan da kendini göstermektedir. Gıda şanzımanın eknek paralarından kesilerek biriken bu paralar özel sektör iş adamlarının şahsi çıkarları için kullanılmaktadır.

Emekli Sandığının elindeki paraları işletmek için yaptırdığı İzmir Büyükkent Efes Oteli, Tarabya ve Çelik Palas Otelleri ile Eskisehir ve Bursa Oteları, Afyon Tesisleri, Kuşadası ve Foça Tatlı Köyleri gibi turistik tesislere yatırıldığı paralar o kadar verimsizdir ki, 1966 yılında bu işletmelerden sağlanan gelirlerin yatırılan paraların ancak %1'ini oranında olduğu Büyük Millet Meclisi Kamu Ekonomik Teşebbüsleri Karma Komisyonu raporunda belirtilmiştir.

Bursa'daki Çelik Palas Oteli 4 yılda 11 milyon liralık tamir ve tadil masraflarıyla Emekli Sandığına 25 milyon liraya mal olduğu halde bilan-



ANT Abonelerine Büyük Tasarruf

ANT Dergisi, abonelerine büyük bir tasarruf imkanı sağlıyor. Piyasada 125 Kurus'a alındığınız ANT Dergisi'ni abone olduğunuz takdirde 86 Kurus'a okumanız mümkünür. Zira ANT'in yüzde 32 indirimli abone tarifesi söyledir: Yıllık 44 Lira, 6 aylık 22 Lira, 3 aylık 11 Lira...

ANT'a abone olanlar, ayrıca, ANT YAYINLARI'ın bütün kitaplarını yüzde 20 indirimli satın almak imkanına sahiptirler. Bunun için ANT YAYINLARI'na bizzat gelmeleri, yada istedikleri kitapların yüzde 20 indirimli fiyatlardan posta havaleyle göndermeleri kâfidir. Havale kağıdının arkasına adres, abone numarası ve istenilen kitapların okunaklı listesi de yazılmalıdır.

Böylece, ANT'a yıllık abone olan bir okur muz dergiden ve bugline kadar yayınlanmış olan kitaplarımıza önlümlüdeki bir yıl içinde yayınlanacak olan kitaplarımın hep içinde toplam olarak 100 Lira civarında tasarruf sağlamış olacaktır.

ANT YAYINLARI'nın dergimiz aboneleri için indirimli fiyatları söyledir: İnce Memed (birinci cilt) 12 Lira, İnce Memed (ikinci cilt) 12 Lira, Milli Kurtuluş Cephesi 4 Lira, Düzenin Yabancılığı 6 Lira, Anarsizm 6 Lira, Roman Gibi 12 Lira, Siyah İktidar 6 Lira, Gerilla Nedir 4 Lira, Savas Anıları 8 Lira, Uç Anadolu Efsanesi 8 Lira, Ortadirek 12 Lira, Yer Demir Gök Bakır 12 Lira, Ölmez Otu 12 Lira, Çılgılı Dünya 4 Lira, Türkiye'de İlerici Akımlar 12 Lira, Dinle Yankee 8 Lira, Mavi Gözlü Dev 8 Lira.

görüşme her yıl zararla kapatmaktadır ve politika kodamanlarının yakınıdır. Bu yüksek sırfetli işler sağlayan bu eni adıfx tacirlerinin kocaman göbeklerini eritmek için kullanıkları hizmet bir dinlenme yeri olarak işaretlenmektedir.

Bugazdaki Tarabya Otel'inin hizmet macerası ve vergilerini bile ödemeden yurt dışına kaçan İtalyan İşletmecisinin James Bond'vari serüveni gönüllere gazete sütunlarını işgal ettiğinden sonra unutulup gitmiştir. Her nezdinde bütün suçlar yurt dışına kaçan İtalyan İşletmeciye yükselenirken bu sahnekar adama otelin kiralananmasının ve ödenmenen kiralanan yiliyeceka aranmasını sağlayan ünli bir doktorun adı hiç konuğumamıştır.

Bir zamanlar nasıl soruşturma olsa verilen ve sonra arkasında o devrin Başbakanının kardeşinin ortaklığı anlaşılan büyük bir yolsuzluk bu taksit ederken başımıza neler geldiğini ve soruşturma yetkisinininden alıp başka bir müfettişin nafile devredildiğini «Türk Sosyalizm Kitabının «Müfettişler ve Bakanlar» bölümünde uzun uzun anlatılmıştır. Daha sonraki yıllarda İstanbul'da bir iş hanımın yüznumarasında intihar eden o işadamı önceden önce yazdığı ve ölübü zanneden cebinde bulunan bir mektupta:

«Sündüre kadar bitti hileli işlenen rüyvet vererek kapattığım, bu se-

milyar liraya yüksəlacagı... hesaplanmıştır.

Bu satırların dile getirdiği 1966 yılındaki durumun 1969 yılında çkarılan yeni bir kanunu emekli maşalarının %70 oranına yükselmesi dolayısıyla daha da müşkil bir hale geldiğini söylememi gerekmektedir. Sandığın taşınmaz malara yatarlığı paralardan maada ortak olarak katıldığı bazı işletmelerden de umulan kârların elde edilemediği görülmektedir. Nitekim 1966 yılında 333 milyon liraya varan bu iştiraklerin bir kısmından %5-9 oranında kâr sağlanlığı halde 132 milyon lirahk iştiraklerden yılda ancak %1 kâr elde edilmektedir.

Keza Emlak Kredi Bankası ile Ankara İmar ve Emlak Şirketine, Emek Sinema Ltd. Şirketlerine yatarlığı paralardan yillardan beri hiçbir kâr hissesi alınamamaktadır. Bundan maada Sandığın yaptırdığı binalar dolayısıyla inşaat mûteahhitlerine katkıda avnaların 35 milyon lirası henüz tâhsil edilememiş olup «Kör dîlencinin keşkiliinden» para çalan kâta yürekli kişiler gibi açık gözle adamları da yüzbinlerce malî yetim ve emeklinin kaderlerini bağladıkları sandığın paralarına göz dikmektedirler.

Sosyal Sigortalar Kurumunun durumuna gelince, bu kuruluşun da Emekli Sandığı gibi sömürgeci parazitlerden kurtulmadığı ve işverenlerle işçilerden kesilen sigorta primlerinden her yıl özel sektör kodamanlarına 50-60 milyon lirahk yardımlar yapılığı görülmüştür. 1967 yılında bu kurumun sigortalı işçilere yaptığı yardımlar şu şekilde dağılmaktadır:

Malîlik sigortası olarak 30,4 milyon lira.

Yaşlılık sigortası olarak 44,7 milyon lira.

Ölüm dolayısıyla yetimlere ve dullara 36,5 milyon lira, buna karışık sigortalı işçilerle, iş verenlerden sağlanan prim gelirleri yılda 1,5 milyar liraya ulaşmaktadır, bu paralara göz diken becerikli politikacılar milletvekilleri seçleyemeyecekleri dönemin gelirini şimdiden sağlamak için Avukatlık Kanunu'na bir madde ekleyerek avukatların da Sosyal Sigortaların faydalannalarını sağlamışlardır.

Keza özel sektör kodamanlarının tegebüsü ile birkaç yıl önce çıkarılan 506 sayılı kanun, Sosyal Sigortalar Kurumunun sigortalı işçileri için ecza dolabı kurmasını ve eczane açmasını önleme ve özel eczahanelerden alınan ilaçlar dolayısıyla her yıl Kurum gelirlerinden 10-15 milyon liranın bazı eczacıların ceplerine girmesi sağlanmıştır.

Kurumun taşınmaz mallara yatarlığı paralar da Emekli Sandığında olduğu gibi verimsiz yerlere bağlanmış olup, 4,5 milyar liraya ulaşan bu plasmaların 1966 yılında %4 oranında 219 milyon lirahk gelir elde edilmiştir. Hazine bonolarına %6 faiz ödendi, mevduatın çok yüksek faizlerle işletildiği bir memlekette %4 oranındaki gelir normal gelirlerin altında görülmektedir. Bundan maada Kurumun çeşitli yerlerden alınan paralar yıldan yıla artmaktadır:

a) İşverenlerin ödenmemiş borçlarından 352 milyon lira,

b) Çoştu kimselere verilen avanslardan 24 milyon lira,

c) İller Bankasından 91 milyon lira,

d) Belediyelerden 46 milyon lira,

e) Borçlu cari hesaplarından 32 milyon lira,

f) Saır borçlu hesaplarından 159 milyon lirahk kurum alacaklarının ciddiyetle takip ve tâhsil edilemediği ve 1966 yıl sonunda kurum alacakları toplamının 1,5 milyar liraya ulaşığı görülmüştür.

Emekli Sandığı örneğinde değişimiz gibi yurdumuzda açık göz işadamları ve kurum politikacılar Devlet elinde birikmiş paraları dikkate izlemekte ve bu kurumların başlarına getirdikleri uysal yöneticileri dalaşen işlerine alet ederek büyük paralar çekmektedirler.

— Devam Edicek —



fer karşısına çıkan müfettiş bu sistemi uygulayamayınca ve oruç olduğu büyük adamlardan beklediği yardım da bulamayınca intihara mecbur kaldığını... yazmaktadır.

Emekli Sandığının taşınmayan malları da aynı metodlarla hâlifâ kâşfere kiralananarak yüzbinlerce emekli menurun hakları yerinken Sandığın gelecekteki açık durumu ve emekli maaşlarını ödemekte gececegi zorluklar Karma Komisyon Raporunun 16 ve 17inci sayfalarında bütün açıklığı ile dile getirilmiştir. Bu raporda aynen söyle denilmektedir:

«Yapılan incelemelerde, Sandığın 3 ayık ödemelerde emekli, dul, yetimi ve malîlik için kanuni ödemelerinin 150 - 155 milyon, kanuni gelirlerin ise yaklaşık olarak 160-170 milyon lira olduğu, kısa bir süre sonra bu gelirlerin ödemelerle başa bas geleceği, ya da bu ödemeleri kâşfeyeyeceğiyi... Sandık bünyesindeki denegesizliğin geçici durumda olmadığı, tedbir alınmadığı takdirde malîlik hâlînede meydana gelen tehlikeli durumun daha da artacağı, yerli ve yabancı uzmanlara yaptırılan teklîfler sonucu verilen raporlarda kesinlikle belirtildi, konumun arzettigi önemine Yüksek Denetleme Kurulunca da yıldızlardır deyinerek yetkililerin uyanısmasına cahdıldığı... 1966 yıl sonunda sadece 100 bin emekli, dul, yetimi ve malîlik ayığı almakta olanlar için aktiflere hesaplarla göre tâhsil edilen tahsis karşılıklarının 7,7 milyar lira olması rağmen tahakkuk eden nermeyenin ancak 4,1 milyar lira olduğunu, bu duruma göre karşılanması gereken zamanla aktifleşen azığın 3,6 milyar lirayı bulduğunu, bir sosyal sigorta niteliğini taşıyan Sandığa bel bağışın 500 bin aşion iştirakçilerin bulundurulması gereken fon her ne kâfi değilse takdirde bu azığın 15

TARABYA OTELİ
Emeklinin parasıyla —



Aya Dikilen Bayrak

● Uç Amerikalı Aya ayak basmalarını dünyadaki bütün ülkelerde nasıl etki yaptığını bilmeyiz ama, Türkiye'deki etkisi olabilecek var değil. Bir kere nüfusunun yarısının, belki de fazlasının bu olaydan haberdar olmayı istiyor. Önemli olan nokta ise, Aya ayak basan tek insanların Amerikalı olmasının, Türkiye nüfusunun yüzde 3'ini bile teşkil etmemesinin sınırlı kadrosunun sınırlılığını perçinlemesine vesile olmasıdır. Adamlar adets böyle bir işi başarısız olkenin canak yalanı emmek istemektedirler. Belki bir an için bile olsa, birçok insanın gözlerini fazla kamagraşın bu gafatlı olaydan sonra artık hiçbir ülke, Amerika'ya karşı çıkmayı, hür dözeni yokmayı, NATO'dan ayrılmayı üzün süre doğru bulmayı bekler. Zekinde düşünüp olabilirler. Böyle düşüncenler arasında belki Amerikalı yöneticiler de vardır. Bu gibi düşünceler büyük gafet örneğidir. ABD, uzun süre kapitalizmi yaşatacagini umit ederken, bir Latin Amerika ülkesinin emekçileri, hiç umulmadık bir anda başta satılmışları devirerek yönetimini ele geçirirse, bütün Latin Amerika'nın çok kısa zamanda elinden uçtuğunu görecektir.

M. MURAYDAN
Oğrendi - Beşiktaş

İşçilere Ninni!

- Kartal Mıntıkasındaki bir fabrikada ayık dergisinde işçilere sekiz öğüt verilmektedir. Oğtlar ve bu eğitilere cebabınız asağıdır:
- Çalışmayı bir zevk haline getirebilecek kadar sibhîli.
- Kurum ekmeğini yiyip gecikmede yataktan mı?
- İhtiyaclarınızı temin edecek kadar para. Verdığınız 285 kuruş saat feretiyle mi?
- Güçlüklere mücadele edip onları altedeekek kuvvet.
- Açı aylı oynamaz.
- Kabahatlerinizi itiraf edip onları affettecek kadar fazilet.
- Beni dalkavukluğa alıstırma. O fazilet sanma mahsustar.
- İyi bir sey vücuda gelene kadar didinecek kadar sabır.
- Bütün iyi şeyle benim alıntırimın mahsusudur. Ya sen?
- Baskasında da iyi taraf görecek kadar ruh cömertliği?
- Cömertliklerin her çeşidi bende olmasaydı, ben de senin gibi yaşardım.
- Allahın emirlerini yerine getirecek kadar ihan.
- Sende olmayan bir seyi söyledin.
- Gelecekle ilgili bütün endişe ve korkuları giderecek kadar umut.
- Sosyalist bir idarenin beni senin sömüründen kurtaracağımı umidim ve inandım tamdır.

Demirci KEMAL KOYAS
(TİP Kartal İlçe Başkanı)

Basın Kepazeligi

● Türkiye'de gerçekleri öğrenemek ve bilinc seviyesini artırabilmek için başvurabileceğimiz gazete hemen hemen yok gibi. Bütün ciddiyetinde rağmen Cumhuriyet Gazetesi, târifsiz davranıştan endişe içinde saptırıcı fotoğraflarla de yer vermektedir. Milliyet de aynı yolda hareket etmektedir. Büyük sermayenin milletiyle olan bu gazetelerden de daha fazlasını beklemek tabii ki mümkün olamaz. Ancak, bir zamanlar gerçekten sosyalist yapan ve gerçekten sosyalistlerin desteğiyle ayakta duran Akşam Gazetesi'nin son zamanlardaki tutumu, sosyalistlere tam bir ihanet olmuştur. Her türlü totaryayı, eğlence ve kumas ticaretini mübah sayan Akşam Gazetesi, şimdi de içgireng sekiz kepazeliğine yer vererek okurlarıyla adeta alay etmektedir. Halen Türkiye'nin tek sosyalist partisinin milletvekilli sıfatını üzerinde taşıyan Çetin Altan'ın bugun işçi ve köylü sınıfı hâline gelen sayarak bürokrasının borusunu öttürmesi ve TİP'lilere dili uzatması kelimelerin tam manasıyla skandaldır. Çetin Altan, sosyalist politikacılara dili uzatmadan önce, TİP'lilerin oylarıyla seçildiği milletvekilliğinden istifa etmeliydi.

Muzaffer GÖNEN
(Samanpazarı - Ankara)

Haraca karşı direnme Komitesi'nden Büyükelçi'ye

Nuri DELİBAS

— Stockholm'den yazıyor —

● Avrupa'daki emekçilerin pasaport haracına direnmesi karşısında resmi makamlar telaşla düşmüştür. Bu arada Stockholm Büyükelçisi M. Osman Doste bir bildiri yayılmış ve direniş hareketini kırmaya çalışmıştır. Stockholm'deki «Haraca Karşı Direnme Komitesi»nin Büyükelçi Doste'ye karşı yazdığı açık mektubu aynen veriyoruz:

«27.6.1969 günü Stockholm Türk Büyükelçiliği «İsveç'teki Türk İşçiler» başlıklı bir bildiri yayılmış ve direniş hareketini kırmaya çalışmıştır.

Üç bölünden oluşan bu bildirinin eleştirisini yapmak istemiyorum. Zira herhangi bir fikir özünden yoksun, salt meydan politikacılara yakışır böyle bir kelimeyi yığının eleştirisine kalkırmakta ancak seviyesizlik durumuna düşülmüş olunur. Biz burada sadece, bildiriyi okumamış arkadaşlarımıza bu gülünç belgeyi sunmak ve bir de bildiride iznisi bulunan zati muhteremi tahtımdan etmek, onun işi arkadaşlarımın haklarına nasıl karşı çıktı anasayı nasıl eğnediğini göstermek istiyorum.

Uzun yıllar Düşüklere Bakanlığının tozlu kolktularında derin uykular çeken ve milletin sırtından «Hukuk Müşaviri» adıyla yemlenen bu zat'ın emekliliğine yakın, pek sayın bir yetkilinin kendisine gelip kulağına «Beyefendi, yakında emekli olacağınız. Daha önce Arap ellerinde bulunduğuundan pek tabii olarak yurdun eliniz boş dönmüşünüz. Oysa sizin de bazi ev ihtiyaçlarınıza yardım var. Şimdi biz sizi Stockholm'e Büyükelçi olarak tayin etmemi düşünüyoruz. Böylelikle otomobil, buzdolabı, çamaşır makinası, kristal takımlar ve mobilya gibi bazı ev ihtiyaçlarınızı gidermiş olursunuz.»

Unlu bildirisinin ikinci bölümünde emeklilikte kullanılmak üzere politik yatırım yapmaya kararlı olan zati muhteremi incilerine bir göz atalım: «Bu uyarmamız yanı sıra, vatansın Türk İşçilerine kendilerini yakından ilgilendiren bir iyi haber de verelim. Sayın Başbakan Demirel 25 Haziran 1969 günü saat 17.00 de bir iş heyetine makamında kabul ettikten sonra şu demeci vermiştir: «İşçi Emeklilik tasarı *taahhüdümüz* altındadır. (Yani bu tasarı kabul edeceğiz.) Kalkınan Türkiye'nin hedefi Türk vatandaşdır. Türk vatandaşına daha çok iş bulma, gayretlerin başında gelir. Türklerimizde para gibi, plan gibi, idareci gibi, uzman gibi, teknik bilgi gibi unsurların yanında *hökmen* temel eleməz Türk İşçisidir. Türk İşçisinin ahn teridir ki hem bu memleketi mamur yapacak, hem de daha çok vatandaşına yeni iş imkanları açacaktır. Bize sendika hareketleri çok çabuk gelişmiş ve yabancı memleketlerdeki kötü durumlara düşmemiştir. Bu iftihar edilecek bir şevidir. Türk İşçisi Türkiye'nin vazgeçilmez bir unsurdur. Türk İşçisi akhiselli ile vatandaşın daima takdirini kazanmıştır.» (Parantez ve alt çizgiler zati muhtereminin.) Biz burada Demirel'in her zaman dinlediğimiz ve gülümsemeli incilerine dokunmayıcaz ve... fakat zati muhteremin Başbakanının ayını konudaki bir başka konuşmasını da vermeden edemeyeceğiz. «Bizden iş istiyorlar. İşleri vardı da biz mi ellerinden aldık?» (Demirel'in İşparta'daki seçim gezisinden. 12 Temmuz 1969, saatini bilmiyoruz). Bize bundan çok daha önceli olan, zati muhteremin 1961 T.C. Anayasasının 119uncu maddesindeki «...Memurlar ve Kamu İktisadi Teşekkülerinde çalışanlar, görevlerini yerine getirirken, vatandaşlar arasında siyasi kanaatlerinden dolayı herhangi bir ayrim yapamazlar.» hükümlünü eğnerek ünitedi bildirisinde bir AP mensubo gibi davranıp meydan politikacılara gibi nutuk düzmeye yetenmiş olmasıdır. Kendisinden bu davranışının hesabı elbeticki sorulacaktır.

STOCKHOLM
HARACA KARŞI
DIRENME KOMİTESİ

kasden yaptığım, işçilerimi aiddatmak ve onlara baskı yapmakla yanmak için çırıldadığım AP iktidarıın gönülüne hoş, kesesini dolu tutmak anımdı gülümşünçü çıkartmak istiyorum.

Eğer zati muhterem, asılsız astarsız kelime yığınıyla bir sonuc alnamayacağını düşünebilecek yeteneke olsayıdı, söz konusu kanun değişikliğini 31 Mart tarihli T.C. Resmi Gazete'sinde okur ve burada, muafiyetin kaldırılmasıyla ilgili 1137 Sayılı «Çeşitli Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılmış Hakkındaki Kanun»un 34 üncü maddesinin a ve b fıkrasında zikren işçiler ve aleleri için geçerli olduğunu ve bu değişikliğin «... yurt dışında konsolosluklarda pasaportun uzatılması işlemleri hariç» şeklinde gerçekleştiğini biliyor.

Bir diğer husus ta, zati muhteremin haksız bulunduğu «HARACA KARŞI DIRENME»nin haklılığını ANAYASA MAHKEMESİ'nce kabulü, yanılgı kanun maddesinin iptali halinde kendisinin tutumunu ne olacağdır. Bunu merakla bekliyoruz.

Uni bildirisinin ikinci bölümünde emeklilikte kullanılmak üzere politik yatırım yapmaya kararlı olan zati muhteremi incilerine bir göz atalım: «Bu uyarmamız yanı sıra, vatansın Türk İşçilerine kendilerini yakından ilgilendiren bir iyi haber de verelim. Sayın Başbakan Demirel 25 Haziran 1969 günü saat 17.00 de bir iş heyetine makamında kabul ettikten sonra şu demeci vermiştir: «İşçi Emeklilik tasarı *taahhüdümüz* altındadır. (Yani bu tasarı kabul edeceğiz.) Kalkınan Türkiye'nin hedefi Türk vatandaşdır. Türk vatandaşına daha çok iş bulma, gayretlerin başında gelir. Türklerimizde para gibi, plan gibi, idareci gibi, uzman gibi, teknik bilgi gibi unsurların yanında *hökmen* temel eleməz Türk İşçisidir. Türk İşçisinin ahn teridir ki hem bu memleketi mamur yapacak, hem de daha çok vatandaşına yeni iş imkanları açacaktır. Bize sendika hareketleri çok çabuk gelişmiş ve

yabancı memleketlerdeki kötü durumlara düşmemiştir. Bu iftihar edilecek bir şevidir. Türk İşçisi Türkiye'nin vazgeçilmez bir unsurdur. Türk İşçisi akhiselli ile vatandaşın daima takdirini kazanmıştır.» (Parantez ve alt çizgiler zati muhtereminin.) Biz burada Demirel'in her zaman dinlediğimiz ve gülümsemeli incilerine dokunmayıcaz ve... fakat zati muhteremin Başbakanının ayını konudaki bir başka konuşmasını da vermeden edemeyeceğiz. «Bizden iş istiyorlar. İşleri vardı da biz mi ellerinden aldık?» (Demirel'in İşparta'daki seçim gezisinden. 12 Temmuz 1969, saatini bilmiyoruz). Bize bundan çok daha önceli olan, zati muhteremin 1961 T.C. Anayasasının 119uncu maddesindeki «...Memurlar ve Kamu İktisadi Teşekkülerinde çalışanlar, görevlerini yerine getirirken, vatandaşlar arasında siyasi kanaatlerinden dolayı herhangi bir ayrim yapamazlar.» hükümlünü eğnerek ünitedi bildirisinde bir AP mensubo gibi davranıp meydan politikacılara gibi nutuk düzmeye yetenmiş olmasıdır. Kendisinden bu davranışının hesabı elbeticki sorulacaktır.

Ote yandan, zati muhterem'in... onu yalnız İşçilerin değil pasaportlarını uzattıran bütün Türk vatandaşları ödemektedirler,» deyişini, kendisinin Hukuk Müşavirliği yaptığı bilmeseydi ancak hukuki bilgisinin zayıflığını verebilirdi. Oysa şimdi zati muhterem'in bunu



ALMANYA'DA SIK SIK GÖRÜLEN BİR MANZARA

— Devrimcilerle ıskalar arasında bitmeyen mücadele —

AVRUPA ÜLKELERİNDE

Türkiye'yi kimler küçük düşürüyor?

Yıldırım DAĞYELİ

— Münih'ten Yazıyor —

A MERİKAN emperyalizminin ıskalığı görevini Türkiye'de yüklemeye gören elbette biz küçük düşürürüz Türkiye'nin adını yurt dışında, ona leke getiririz!

Biz kimsiz ve nasıl küçük düşürürüz Türkiye'nin adını bile bile yurt dışında, ona nice leke sürdürürüz!

Biz, sayın geçtiğince çığ gibi artan devrimci ve toplumcu derneklerde, işçi derneklerinde, öğrenci derneklerinde bir araya gelen, Türkiye'deki ıskalığın, alegin, yoksullüğün buralara dek kovaladığı Türk emekçileri yada kentsaylı kökeni yadassızı, ona karşı gelmesini iyi bilmış bir avuç öğrenciye. Bunlar arasında egemen kentsaylı çevrelerin baskısına, kovutmasına uğramış birkaç sanatçı, bilim adamı.

Bir yandan ortaya çıkan gerçekleri bilmeyenlere anlatırken, onları kendimize, dolayısıyla vatanımızın kurtuluşuna kazanırken, öte yandan da bu sömürü ve baskı düzeninin emekçi halkımız yararına değiştirilmesi için bilimsel çalışmalarına girişiriz. Tüm emekçi halktan yana bilimsel yapıtları inceleziz, okuruz onları ülkemizer gerçeklerini göz önünde tutarak yorumlarız, onlardan edindigimiz bilgili diğer kavgalarımıza dayanıcaz.

Ve biz, Avrupa'da 250.000'e yaklaşan Türk vatandaşları arasında birlikler kurarak Türkiye'deki büyük düzbenin nedeni olarak incelemelerimiz sonucu Amerikan emperyalizmini, İşbirliği sermayeyi, derebeyi kalıntıları ortaya koymuşuzdan, bu düzbenin emekçi halktan yana bir düzbenin dobleşebilmesi için bilimsel çalışmalar yapmışızdan, bu konuda öğrendigimiz, edindigimiz bilgileri diğer arkadaşlarımıza da ulaştırdığımızdan dolayı, 20. Yüzyılın ikinci yarısında hâlâ ortaçağ kafasındaki egemen güçlere göre, yurt dışında Türkiye'nin adını küçük düşürürüz!

Yazın organlarınız olan İşçi Postası ve Birlik'te görüşlerimizi, baskı ve sömürü düzeninin içsizliğini, geleceğin emekçiden yana düzeninin yapısını açıkladığımızdan, bunları aşıktan aşığa Avrupa'daki tüm Türk vatandaşlarına

duyurdugumuzdan dolayı yurt dışında Türkiye'nin adını küçük düşürürüz!

Bütün dünya emekçilerinin bayramı olan 1. Mayıs emekçi bayramı'na, Vietnam'daki saldırın Amerikan emperyalizmini karıştırma yürüyüş ve toplantılar, uluslararası sorunları inceleyen çalışma kurullarına katıldığımızdan dolayı yurt dışında Türkiye'nin adını küçük düşürürüz!

10 Kasım'da Türk Büyükelçiliği ve konsolosluklarında yapılan Atatürk'ü anma törenlerine Atatürk Türkiye'sinde yetişen kuşaklar olarak katılmak isteyelimizden, bizleri bu törenlere bırakmak istemeyen elçi ve konsolosların çağrıda yatanca ulke polisleriyle kapılarında çatıştığımızdan dolayı yurt dışında Türkiye'nin adını küçük düşürürüz!

Fabrikalarında birlikte çalıştığımız, okullarında birlikte okuduğumuz işçi ve öğrencilerin sömürü ve baskısı karşı haklı grevlerinde, haklı direnislerinde onlara katıldığımızdan, onları desteklediğimizden dolayı yurt dışında Türkiye'nin adını küçük düşürürüz!

Federal Almanya bölgesi faşist öğrenci müllettişi Ali Rıza Özgür'ün içimizdeki devrimci öğrencileri uyguladığı kıyımı, elçilik ve konsolosluklarının yasa dışı, kendi başına buyruk kararlarını, çeşitli konsoloslukların devrimci toplumcuları doğmeleri için işçi kılığında görünen serserilere para dağıtmamasını, pasaport haresi adı altında Avrupa'da ıssız güçsüz dolanın ve sayıları çoktan 1.000'i aşan MIT ajanlarının aylıklarını sağlamak nedeniyle çağın Türk emekçilerinden alınan haraci kınadığımızdan, onlara karşı eylemler düzenlediğimizden dolayı yurt dışında Türkiye'nin adını küçük düşürürüz!

Export - Import dükkanları ve Türk lokantaları adı altında açılan, asıl işi ayırtıcı madde, para, otomobil ve eşya kaçaklığı, dolandırıcılık, kumar oynatmak olan ve baza yerinde kademeli buluculuğu bile yapan bu izberler karşılığında çağın Türk emekçilerini uyarduğumuz, bu yerlere karşı amansız bir savaş yürüttüğümüzden dolayı yurt dışında Türkiye'nin adını küçük düşürürüz!



İSVEÇTE YÜRÜYÜŞ YAPAN TÜRKLER
— Türkiye'yi küçük düşürmek değil, yüceltmek için —



Eşciliğin adamı, devrimcileri jurnallemek için yürüyüşü filme alıyor

Sadi Alaklıç ve diğer siyasal tutuklular için Amnesty International'a, öğrencilik ilişiği kesilenler için Damast'a, Amerikan emperyalizminin Viet Nam'daki saldırısı savasını protesto etmek için Uluslararası Savas Sağuları Mahkemesi'ne imza topladığımız, buralar hakkında yabancı basına yazalar yazdığımızdan dolayı yurtdışında Türkiye'nin adını küçük düşürürüz!

Ve içimizden biri, bir köylü çocuğu ve okul parasını kendisi burada calışarak kazanan öğrenci Hakkı Keskin, başkanı bulunduğu ATÖF'nun bilimsel seminerlere önyak olmasına sağlamışından dolayı yurtdışında Türkiye'nin adını küçük düşürür!

Ve içimizden 16 öğrenci, toplumu ve devrimci derneklerine olsalarlardan, üniversitelerinde Türkiye ile ilgili toplantılar katıldıklarından, yürüyüşlerde, grevlerde yer aldıklarından dolayı yurtdışında özellikle Türkiye'nin adını küçük düşürür!

Ve içimizden bir sanatçı, yılların unutturamadığı ressam Abidin Dino, resimlerini sık sık sergilediğinden, sergileri tıkım tıkım doldurdandan, hakkında yabancı basında övgü yazıları çıktıından dolayı yurtdışında Türkiye'nin adını küçük düşürür!

Fakat oyunları Avrupa tiyatrolarının bültenlerinden, kitapları Yaşar Kemal'in, Orhan Veli'nin, Fakir Baykurt'un, Orhan Kemal'in, Mahmut Makal'in, Sabahattin Ali'ninkilerin yanında Avrupa kitaplarının vitrinlerinden, raflarından eksilmeyen Nazım Hikmet'i, Aziz Nesin'i unutmamak gerek! Onlar da en az bizim kadar yurtdışında Türkiye'nin adını küçük düşürürler!

Bay Ali Rıza Özgür, resmi görevi Federal Almanya bölgesi öğrenci müfettişliği. Resmi olmayan görevi, bağlı bulunduğu AF'ne yaranmak için faşist yönetmeliği uyguluyarak devrimci öğrencileri kıyma uğratmak. Bay Ali Rıza Özgür, kendisi Türk yasalarının üstünde sayarak, kendi kendine yargılama yetkileri tanır, böylece sanki yargımcı gibi öğrencilerin öğrencilik ilişkilerinin kesilmesine ve bunun uygulanmasına karar verir. Bay Ali Rıza Özgür, öğrencilerle yaptığı toplantılar

da yüzü kızarmadan, utanmadan yalan söyley, yalanları yüzüne vurulduğunda, korkutmaya gider. Süleyman Demirel kardeşi gibi «Gözümme bakın, herseyi anarsınız» der ve daha da sakin gelirse, kaçar, Bad Godesberg'teki yerine döner, oradan yine bildigini okur faşistçe. Bay Ali Rıza Özgür'ün bu yasa dışı, keyfi işlemi kentsoylu federal alman toplumunu da rahatsız eder. Yaptıkları hakkında yazalar çıkar federal alman basınında, kınanır. Oysa ne tüm bunlar ne de bay Ali Rıza Özgür yurtdışında Türkiye'nin adını küçük düşürmez!

Münih Konsolosluğu, oradaki bagi-bagi Türk serserilerini paraya tutarak örgütler, onları yürüyüş yapan devrimci ve toplumcuları saldırtır. Olay, resimleriyle birlikte kentsoylu federal alman basınında çıkar ve konsolosluğun tutumu acı acı yerilir. Köln konsolosluğu, duvarına yobaz Terediman gince-sinin Federal Almanya'daki Türk devrimci ve toplumcularıyla ilgili bir haberle birlikte, sanki yetkilimiz, yapabileceğimiz gibi, «Almanya'da uygun-suz hareketleri görünenler yurda gönderileceksiz» diye bir yazı asır. Federal Alman basını olayı yine yansıtır. Oysa bu konsolosluklar, yaptıklarıyla hiç de yurtdışında Türkiye'nin adını küçük düşürmez!

Atatürk gençliği olarak Türk işçileri, öğrencileri, 10 Kasım'da Bonn'daki bütünlüğümüzde yapılan Anna Tören'ne katılmak isterler, kalkıp her köşeden oraya gelirler. Büyükelçi, Türk vatandaşlarının elçiliğe girmesini önlemek için federal alman polisinden yardım ister. Polis gelir, Türklerle yer yer tartışma, yer yer çatışma olur. Yarı kapaklı pencerelelerden elçilik mensupları töreni bir yana bırakır, olayları seyrederler. Resimler çekilir, kentsoylu federal alman basını yine yazar. Olaylar üzerine Federal Almanya Dışişleri Bakanlığı bütünlüğümüz, 10 Kasım günü Federal Alman polisini kötüye kullanmıştır, leri sıyrıp, kamar ve bir dahaki yardım isteyisinde dikkatli davranışılması konusunda uyarır. Oysa

bunlarla bütünlüğümüz yurt dışında Türkiye'nin adını küçük düşürmez! Bay Ertuğrul İlgin sanatçığının yice değeri ardına saklanan bayağı bir silah ve para kaçakçısıdır. Aylar önceki suçüstü yakalanır. Federal Alman polisi kovuturma ağar ve bir de bakan ki, Ertuğrul İlgin'in yürüttüğü kaçakçı getesine birçok bakan, milletvekili, yüksek memur dahildir. Büyükk bir rezalet olur. Günceler yine alaylı alaylı yazarlar. Olay diplomatik yolla örtbas edilir. Oysa kaçakçıların en bayagınlardan bay Ertuğrul İlgin yurtdışında Türkiye'nin adını küçük düşürmez!

Münih Konsolosluğunun kapıcısı mevkiine bakmadan sahtekarlık yapmaya kalkar. Turist Türklerle işçi pasaportu çıkarır 1.700 DM'a. Yakalanır. Olay yine Federal Alman basınında çıkar. Oysa yeni yapılan konsolosluğın binasının mimarından rüştü yiyen başkonsolosun kapıcısı, yaptığı sahtekarlıkla hiç de yurtdışında Türkiye'nin adını küçük düşürmez!

Her gün federal alman güncelere de esrar kaçakçılarını, satıcılarının resimleri, yakalandıkları haberleri çıkar. Kaçakçılar, satıcılar Türkler. Türk lokantaları, export-import dükkanları diye açılan yerler bunların işlendikleri yerlerdir. İşsiz głüçlüdürler. Federal Alman polisinde dosyalar vardır. Fakat konsolosluklar işine yaradıklarından arasıra, birsey yapılmaz onlara. Onlar, her türlü söyletiye, yaka silkmeye karşı, yurtdışında Türkiye'nin adını küçük düşürmez!

Yine aynı güncelere Türklerin içinde bulunduğu cinayet, döglü, irza geçme, saldırmak, ölümle korkutma, tabanca, bıçak taşırken yakalanma haberleri yayınlanır. Buralardan federal alman halkı nefret eder. Elbette suçun billyük kısmı, onu işleyenlerde. Ama onlar bu şekilde yetişmelerini sağlayan iktidarların güttüğü eğitim siyasetidir. Oysa böyle bir eğitimle böyle bir insan yetişmesini sağlayan AP İktidarı, yurtdışında Türkiye'nin adını küçük düşürmez!

Avrupa'da billyük kentlerin tren istasyonları Türkiye'deki ıssızlığı, ağıla, yokluğuna daha fazla dayanamayıp, eğl olsabilmek için oraları giden perşen olsun Türk turistlerle doludur. Binalar, turist pasaportuya çalışma izni almadıklarından, istasyon köşelerinde dikenler, geceleri, soğuk sıcak demeden, ağıktır köye kırılıp yatarlar. Polis gelir, toplar hepini, sınır dışına çıkarır. Turist Türkler yeniden geçmek isterler smri. Ateş açılır isterlerine. Bir zamanlar atalarının mağrur at oynattıkları ellerde vurulup gider aç ve perşen Türk turisti. Avrupa televizyonları, radyoları, basım haftalarca yayın yapar olaylar üzerine. Oysa billyük Türkiye'deki ıssızlığını, ağırlığını, yokluğunu, kısacasi bozuk dönemin sürdürdü AP İktidarı, yurtdışında Türkiye'nin adını küçük düşürmez!

Bati Berlin'de CIA ve Mİ5'in Kardeşler Örgütünden paralarıyla kurulmuş bir Risale-i Nur enstitüsü ve onun başında da Öğrencilik ilişkisi kalmamış, ama hala öğrenci pasaportıyla orada bulunan bir yobaz vardır. Bu yobaz, Türkiye'den cumhuriyetin kaldırılmış,

İŞÇİ BİRLİĞİ PROLETER KOYLU BİRLİĞİ

İşçiler - Köylülerin örgütlenmeleri

ANTI - KAPITALİST,

ANTI - EMPERYALİST

Kavgamıza ağırlıklarını koymalı - için çıkarır.

Bu gazetelerin 2800 TL aylik gideri yalmaz abone ve bağışlar - dan kargolarını çıkarır.

- Abone olun, Abone bulun
- Bağış yapın, Bağış bulun
- İşçi - köylü adresleri yollayın
- Odemeli gazete isteyip çevre-nize İşçilere, köylilere dağıtan.

Her üç gazetenin de abone bedeli 10 TL dir.

HER TÜRLÜ YAZIŞMA

ADRESİ

DOGAN TARKAN

İŞÇİ BİRLİĞİ, KOYLU

BİRLİĞİ, PROLETER

SÜLEYMAN SIRRI SOK. 2/8

YENİSEHIR - ANKARA

yerine seriat devletinin getirilmesine çağır. Bu yobaz enstitü, görgüsünü yaratan, Türkiye'nin seriat devleti olmasını isteyen broşürler dağıtır, gönderir Federal Alman kamuoyuna. Oysa ne bu yobaz enstitü ne de öğrencilikle hiç bir ilişkisi kalmamış bu yobaz öğrencisi, yurtdışında Türkiye'nin adını küçük düşürmez!

İste Avrupa'da Türkiye'nin adını küçük düşürenler ve düşürmeyecekler! Bugün Avrupa'da Türkiye'yle ilgili sorular sorulsa, bakanından sanatçılardan, milletvekilinden memuruna dek kaçakçı, uyusturucu madde satıcı, kavgacı, katil, ahlak düşkünlü insanların ülkesinden söz edilir öncelikle. Avrupa'da «Türk» dedi mi, aileler yanında oda kılamlamak zordur, birçok lokantaların, eğlence yerlerinin kapılarında TÜRKLER GİREMEZ diye yazalar vardır, tramvaylarda, otobüslerde, yeraltı trenlerde Türklerden kötü kötü söz edildiği duyulur, işe girerken bile, Türk olduğu anlaşılmaz, zorluq çıkarır. Kızcası Türkler sokakta, resmi dairesinde bayğı davarır. Tüm bunları nedeni herhalde, kitapevlerini doldurdu Nazım Hikmet'in, Aziz Nesin'in, Yaşar Kemal'in, Orhan Kemal'in, Sabahattin Al'ın, Orhan Veli'nin kitapları, Abidin Dino'nun sergileri, İşçi Postası ve Birlik, devrimci ve toplumcu dergileri, ATTİF, ATÖF, üniversitelerdeki oturumlar, yürüyüşler değildir!

Eğer gerçekten yurtdışında Türkiye'nin adını küçük düşürenler bilinmek isteyorsa, o zaman, yurtdışında Türkiye'nin adını küçük düşürmeyecekler incelemelidirler.

Vietnam'da mücadele bitmemiştir!

Doğan KEKEVİ

— Köln'den yazıyor —

— 4 Milyon köylü köylerinden uzaklaşlardırarak sefalet içindeki şehirlere nakledilmişler, böylece Saygın dünyamı adam başına en az yer düşen şehri oluşturmuştur!

— Bugün 540 bin Amerikan askerinin bulunduğu Vietnam'da, buna ilave olarak 35 bin deniz eri ve 45 bin kişilik bir kuvvet de Tayland'da ülkenin bu-

— Büyükk propagandalarla çekileceği bildirilen 25 bin kişi ile de mihiim değildir. Sadece göz boyacılığıdır. Zira Amerikan harp teknigi dolayısıyla ölüm artıks rasyonel çalışmaktadır.

Paris'te Amerika tarafından sulh yolunda hâla etimli bir adım atılmadığına da değin bildiri, Vietnam'da sulh temini için Genf anlaşmasının uygunlanması, yabancı birliklerin derhal çekilmesi, Vietnam halkının bağımsızlığını saygı gösterilmesinin şart olduğunu bildirerek Alman halkının yardımına devam etmeye çağrımaktadır.

20 Haziran 1954'de Genf'de imzalanan Hindistan Andlaşması, geçtiğimiz günlerde 15. yılını dolandı. Ancak Amerika'nın buzağı bulunan bütün andlaşmalar gibi bu da kağıt üzerinde kalmıştır. Köln'deki «Demokrasi» ve «Siyahszılamma» kampanyası işçi komitesi bu maksatla yayınladığı bir çağrıda Vietnam savaşının dünya kamuoyuna anlatıldığı gibi durulmadığını, savaşın herzamankinden inançla devam ettigini, Amerikan tekeliindeki haber ajanslarının Vietnam'a ilgili haberleri filtreten geçirerek Nixon'un hoş görünme politikasına hizmet ettiğini bildirmektedir. Bildiride devamlı su hususları bellirtilmektedir:

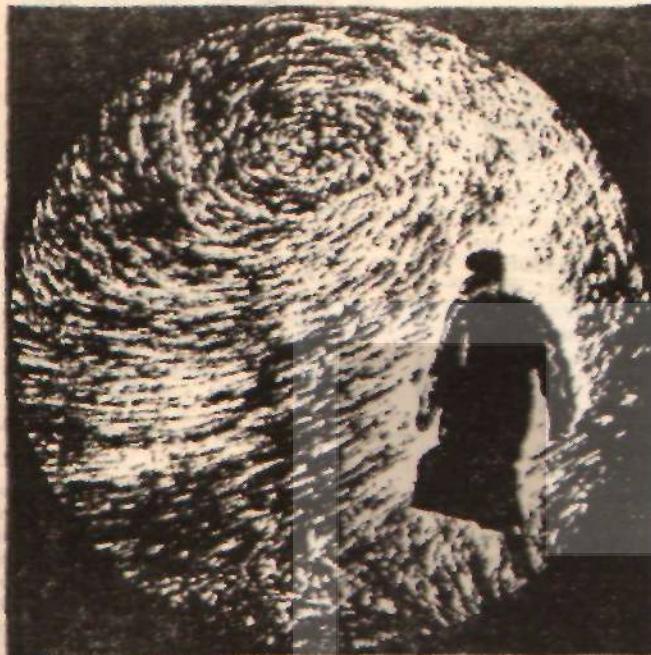
— Amerikan bütçesinden Vietnam savaşına aylık harcamalar 1969 yılında üç milyar dolar daha Havyeyle 28 milyar dolar civarındır.

— Amerikan U-2 uçakları 1968 yılında ortalama günde 800 ton bomba yağdırırken bu rakam 1 Mayıs 1969'dan itibaren günde 1800 tonu bulmuştur.

ant yayınları sunar

MAVİ GÖZLÜ DEV

(Nazim Hikmet'in Hayatı ve Sanatı)



Yazan: Zekeriya SERTEL

Türkiye'nin fikir hayatında yıllarca Nazim Hikmet'le beraber bulunmuş, yurt içinde ve yurt dışında onunla düşündüre, sevinç ve tasa ortaklığı etmiş tanınmış yazarımız Zekeriya Sertel, bu eserinde büyük Türk ozannın hayatını ve sanatını bir arada, şiirlerinden de örnekler vererek işlemektedir. Nazim Hikmet'i anlamak isteyenler için değerli bir rehber sunmaktadır. Dindar Nazim Hikmet, Aşık Nazim Hikmet, Milliyetçi Nazim Hikmet, Devrimci Nazim Hikmet, Kavgacı Nazim Hikmet, Hapishanede Nazim Hikmet ve Yurt Dışında Nazim Hikmet bölgelerinden meydana gelen MAVİ GÖZLÜ DEV, ofset baskılı kapak içinde 336 sayfa 10 lira'dır.

Ant'in Öteki Kitapları

- DINLE YANKEE, Wright Mills, 10 Lira
- TÜRKİYE'DE İLERİCİ AKİMLAR Yıldız Sertel, 15 Lira
- ÇİZGİLİ DÜNYA Ferruh Doğan, 5 Lira
- İNCE MEMED I (9. Baskı) Yağar Kemal, 15 Lira
- İNCE MEMED II (2. Baskı) 15 Lira
- MILLİ KURTULUŞ CEPHESİ Douglas Bravo, 5 Lira
- DÜZENİN YABANCHLAŞMASI İdris Küçükömer, 7,5 Lira
- ANARSİZM Duclos - Cohn Bendit, 7,5 Lira
- ROMAN GİBİ Sabiha Sertel, 15 Lira
- SIYAH İKTİDAR Stokely Carmichael 7,5 Lira
- YAŞANTIM Yevtuçenko, 5 Lira
- NAZIM HİKMETİN POLEMİKLERİ Kemal Süker, 7,5 Lira
- SABAHATTİN ALİ DOSYASI Kemal Süker, 7,5 Lira
- GERILLA NEDİR Alberto Bayo, 5 Lira
- SAVAŞ ANILARI (2. Baskı) Che Guevara, 10 Lira
- ÜÇ ANADOLU EFSANESİ Yağar Kemal, 10 Lira
- ORTADİREK Yağar Kemal, 15 Lira
- YER DEMİR GÖK BAKIR (Tükendi) Yağar Kemal, 15 Lira
- ÖLMEZ OTU (Tükendi) Yağar Kemal, 15 Lira
- MARKSİZMIN TEMEL KİTABI (Toplatıldı) Emile, Buns, 5 Lira
- GERILLA GÜNLÜĞÜ (Toplatıldı) Che Guevara 10 Lira

Genel Dağıtım: ANT YAYINLARI P. K. 701 — İstanbul
İstanbul Dağıtım: GE-DA
Ankara Dağıtım: Aydin Kitabevi
Ege Dağıtım: DATIC



N. Hikmet'in oyunu Demoklesin Kılıcı'ndan bir sahne

BÜYÜK Türk ozanı Nazim Hikmet'in «Demoklesin Kılıcı» adlı oyunu, bu yıl İtalyanın ünlü Spoleto Festivali'nde sahneye konmuş ve bütün sanat dünyasında geniş yankı yaratmıştır. Roma'ya 200 kilometre mesafe

fedeki Spoleto sahnesinde düzenlenen büyük festivalde çeşitli filmlerden gelen tanınmış sanatçılar ve topluluklar katılmışlardır.

Nazim Hikmet'in oyununu 9 Temmuz günü «Teatro Nuovo» Topluluğu temsil etmiştir.

Büyük bir seyirci topluluğundan izlediği oyu, bu topluluk tarafından çok ilgi çekici hâlinde sahneye konulmuştur.

Oyunla ilgili bir kritik yazan Lamberto Puggelli, oyunun sahneye konusunu söyle anlatmaktadır:

Topkapı Sarayı müze mi, yoksa Örs'ün çiftliği mi?

ÖNCEKİ hafta İzmir'de arkeoloji müzesinin soyulması ve milyonlarca lira değerinde tarihi eserin çalınması, bütün dikkatleri müze ve sarayların üzerine çekmiş, baba büçlemeyecek tarihi eserlerin ve servetlerin güvenliği genel tartışma konusu olmuştur.

Bu arada sesini yükselterek biri de Topkapı Müzesi Müdürü Hayrullah Örs'tür. Örs, içinde milyonlarca lira değerinde mücevherat ve tarihi eşyaların bulunduğu müzeyi sadece 6 polisin koruduğunu, bekçilerde silah bile olmadığını, milyarlık müzeye 180 bin liralık alarm testisatinin bile çok görüldüğünü açıklarak feryadı basmıştır: «İzmir Müzesi gibi Topkapı Sarayı da söyleacak!»

Evet, bugün Topkapı Sarayı tehlikededir, ancak bu tehlikehin 80'inci yılına gerek, Bay Örs'ün buyurduğu için polis sayısının artırılmasından, alarm testisini yaptırmadan ibaret de değildir.

Fatih Sultan Mehmet tarafından Sarayı Cediye, yanı Yeni Saray olarak kurulan, 18. Yüzyıl'da sahil kapılarında bulunan iki topa izafeten ismi değiştirilip Topkapı Sarayı ismini alan bu muhteşem saray cumhuriyetten kısa bir süre önce müze şekline sokulmuştur. Tam begüzel yil Osmanlı saray entrikalarına yataklık yapan Topkapı Sarayı, cumhuriyetten sonra da bazı bürokratların sebeplendiği bir çiftlik haline getirilmiştir.

Gerçekten bir müze otoritesi olan Haluk Sehsuvaroğlu'nun

ölümlinden sonra, Türkiye'deki masonlar Topkapı Sarayı'nda el atmışlardır. Topkapı Sarayı Müdürlüğü'ne getirilen İstadı Azam Hayrullah Örs'ün ilk lehri, asırlık çınar ağaçlarını kesip sarayın tarihini estetigi bozmak olmuştur. Bundan sonra tamamen keyfi bir tutumla, kendisine karşı çıkanları saf dışı etmiş, sürdürdüğün veya kovaladı. Türkiye'deki masonların başı olduğu için de, emekli süresini doldururmasının ardından mizbenin başında ayrılmamış, biraderlerinin desteğiyle görevine bu defa sıretli olarak devam etmiştir.

Müzede kurulan Topkapı Sarayı Kamu Personel Sendikası, kanunların dar gerevesinden etkilenmiş, işten atılma tehdidi altında bulunan sendika yöneticilerinin direnişleri göstermek istemektedir.

Muavin olan Kemal Çığ'ın da mason locasına kaydettirdikten



HAYRULLAH ÖRS
— Gaziantepe'deki mortega... —

sonra durumunu adamaklı kuvvetlendiren Örs, sarayı adeta parselleyerek ticari kazanç kaynağı haline getirmiştir. Bu nın için güvenilir adamlarıyla «Topkapı Sarayı Sevenler Cemiyeti» adı altında bir sivil cemiyeti kurmuştur. Bu cemiyet, kapıda satılan kitap ve kartpostalardan konisyon, yanı haraç alırken, daha sonra çok ücretkar bir ticari teşebbüs de girişmiştir. Sarayı en güzel yerini, tarihi değerini bozulması bahasuna devlet parasıyla onartan Örs, daha sonra burayı yok bahasına tanıtmış bir lokantacıya kiralamıştır.

Marksist Açıdan Ekonomi Politik, Yabancılılaşma ve Hümanizm

J. IBARROLA

Yazarın Fransız İşçi Üniversitesi'nde verdiği Ekonomi Politik Dersleri.

112 sayfa, 6 TL

İsteme Adresi: SER Yayınları, Necatibey Cad. 27/28
ANKARA

Ant Der : 641

Nazım Hikmet İtalya'da sahneye kondu

«şıklar söner, tekrar yandığında oyuncuların, sahnenin ağzına gerili saydam bir perdenin arkasında zıralanmış oldukları görürlür.)

Rejisör yada oyunculardan biri söz konusmayı yapar:

— Günümüzde yapılmazı gerekten pek çok şey var. Ama bunların hepsi aynı amaca yinelir: Dünayı değiştirmek.

Hepimiz çeşitli alanlarda, elimizden geldiğince savaşıyoruz. Bu gece de hep birlikte tiyatro oynayacağız. Bu iş iyiyapmaya çalışacağız. Asıl önemlisi dürüst bir şekilde yapmaya çalışacağız. Kendimiz kendirmeyelim. Amacımız bu yeden devrime ulaşmak değil tabii. Sadece tiyatro oynamak amacımız. Ne var ki tiyatro yoluyla da dünyayı biraz olsun değiştirmek olanlığı var.

Söylenecek o kadar çok söz var ki. Ama bunların hepsi aynı amaca yönelik mi? Mümkün: Karşı çıkmak, hayır söylemek. Hepimiz, barış, savag, adaletsizlik, aña, ölüm, devrim... gibi günümüz insanların en önemli sorusunu eğiliyor, bunlar işin savasıyoruz. Nasıl savasmalı sorusuna gelince, bunu herkesin kendisinin cevap-

laması gereklidir. Bazı geylerini anlatmak, derseniz, cevabını söyle, ifadeyle anlatmak olacak... Biz burada hayatı ve insanlara tutkun, özgürlük ve adalet savasçısı bir büyük şairin sözleriyle konuşacağız. Onun sözleri bizim sözümüz olacak. Sözümüz hırsız, sevinç söyleyeceğiz. Söylenmesi gereklidir her şeyi söylemeyeceğiz belki. Ama yeterince söyleyeceğiz. Korkuya alıversilmiz yok. Olanca güclüümüz, bağırarak diyeceğiz sözümüz.

Günümüzde çok kimseyi uyarmak gereklidir. Daha doğrusu herkesi, hem bizim memleketimizin hem de dünyanın başka memleketlerinin ezilmeğini, zavallılarını, uyarmak gereklidir. Yüzüller açıktan, cehaletten, baskından kurtulmaya çalışan halkları ilişkili kurmak için onları tanımak, anlamak, saymak onlara yardım etmek gereklidir. Tiyatrodada bunun yolu, yeni toplumsal kaynaklara inmek, belki şartlanmış fakat uyamaya susamış yepen bir genç seyirci kuşağına ulaşmak.

Belki bunlar tam bizim istedigimiz seyirci değildir.

(Konuşmanın burasında oyunculardan bir kısmı sahne ağzına doğru ilerleyerek, söylenenlerin seyircilerde uyandırıldığı etkisiyle istercesine gözlemeyle salon taralar.)

— Bizim mesleginiz, bizim amacımız bir sahneden halka hitabetmek. Seyirciler arasında bir seçim yapmasını ne biliriz, ne de isteriz. Söylenmek daima değerli bir kabaddır. Bakarsınız söylemeklerimizle havanda südüvmüş oluruz. Bakarsınız seyircilerin içinden gözleri parıldırarak gülümseyen bir dost kazanırız. Bir dost kazanmanın bile önemli olduğunu inanıyoruz.

(...) Oyuncular yarı sert yarı yumuşak hareketlerle, bir doğum gibi mutlu ve acılı, bir devrim gibi hâkî, vekâli, bir ameliyat gibi gereklidir ve kesin davranışları kendilerini seyirciden ayıran perdeye atırlar. Rejisör yada oyunculardan bliyi perdeyi kopartır yada bir bıçaklı parçalararak ölüne geber. Konuşma yeniden başladığında bütün oyuncular aratık sahne ağzındadır. Oyunculardan bir kısmı yerdeki perdeyi parçalarıp, fakir Anadolu köylülerinin giysilerine benzer şekilde bu parçaları üzerlerine

sarılarak, bir kısmı da dekorun bir bölümünü meydana getiren kulelere çıkar.)

— Nazım Hikmet bizim dostumuzdur. Bu programda yer alan hayatına ve şirine ilişkin yazıyı okuyun. Bir çok şeyi da iyili anlayacakszı.

Nazım Hikmet bizim dostumuzdur. Davranışlarımızın, seslerimizin, yüreklərimizin onun şirine layık olmasına çağracağımızda.

İlk onun büyük bir şirinden bir bölüm okuyacağımız. Bütün Nazım'ın ve bizim tanımlamamız için bu şir okunması gereklidir. Çünkü bu şir yepyen bir yol açacak, sözümüzü tamamlayacak, Nazım'ı bize birlikte bağlarla bağlayacak; onun şir anlayışını açıklayacağı gibi bizim tiyatro anlayışımızı da gözler önüne sererek. Bu şirin aracılığıyla hiçbir şeyden korkmadı, romantik benzetmelere düşmeden umudumuza, güvenimize, tükenmez iyimserliğimizi belli etmiş olacak. Nazım'ın da dediği gibi...

(Bundan sonra Memleketimden İnsan Manzaralarının okunmasına geçilir.)

Nazım Hikmet'in oyununun konusu ise şöyledir:

Bir mimar, hamile karısıyla birlikte evinde istirahat ederken bir mektup gelir. Mektubu mimarin bir genç arkadaş yazmıştır. 14 sayfa tutan mektup bir tehditle basılır: Mektubun mimarin eline geçmesinden az sonra mektubu yazan, bir şehrde atom bombası atacaktır. Odadaki sessizliği zaman zaman bozan saatin tiksikleri eğlende mektup okundukça, gericileşenlerle mektubu yazan hayatları izlenir. Mektubun yazarı A.B.'nin, meslek hayatında olsun, kadınlarla ilişkilerinde olsun daima olumsuz sevgilere ulaştığı görülür. Etrafını çevreleyen kişiler çegili etkarları için kendisinden yaranırlar, en beklenmedik surada karşısına dikkilirler. Kini zaman güllinq kimi zaman acıdacak durumlara düşen A.B. sonunda askeri pilot olur ve duyguları kendisini yukarıda sevmekle toplumdan逃避 etmeye yönelir. A.B. son sahnelerde seyircilerin karşısına çıkar ve mimar karısıyla birlikte mektubunu okurken, atom bombası taşıyan uçagini, bombayı atmak üzere havalandırır. Oyun bittiğinde bombanın atıldığı belli olmaz.)



TOPKAPI SARAYINDA RESTORAN
— Tarihi dekor içinde soygun —

Coca Cola'nın bir şişesinin ülkeye satıldığı, dışın kovucusunu dahi doldurmayaçak bir tabak yemeğe 30 lira ücret almanın bu turistik yere senelik sadece 50 bin lira kira münasebeti görülmüştür. Beyoğlu'ndaki bir apartman dairesinin kirasından yüksek olmayan bu kiranın gülünçlüğü, «sarayda yarın» mutfağı kimselere ve hademeye günde bir öğün yemek veriliyor» paravanası ardına gizlenmek istenmiştir.

Bu durum sık sık şikayet konusu olmuşsa da, bu sönürü şekekinin üyesi olan Eski Eseler ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen müfettişlerin yaptıkları incelemede, bir turistik gezi olmaktan ileri gidememiştir. Sarayda son derece düşük ücretlerle çağrılan, bazen itfaiye, bazen kamal, bazen bahçıvan olarak tanımlanan personelin şikayetleri hiçbir şekilde dikkate alınmadı. Ankara'ya herşeyin nüfuslu olduğu yolunda raporlar gönderilmiştir.

«Topkapı Sarayı da yakında soyulacak» diye feryad edip bütün sorumluluğu başkalarına yüklemek isteyen Hayrullah Ors'e sormak lazımdır:

1 — Üç beş kişilikin cittadanın girişime bahasına sarayın içinde turistik lokanta açılmak suretiyle muhüm bir soyguna asıl kendiniz imkan hazırlamış olmuyor musunuz?

2 — Müze tütüğüne göre saat 19'da kapanan kapıların hiçbir şekilde açılmaması gereklidir, müzenin içerisinde lojman olarak kullanılan sayı muaviyiniz için saat meftunu olmadıkça, dışardan gelen yabancı misafirlerini haftalarca burada misafir ederek sarayın güvenliğini tehlikeye düşürdüğünü bilmiyor musunuz?

3 — Zaten her türülü müdafaa aracından mahrum bulunan seksiyon memurlarını akşamda yüzde 70 rutubetli yerde istirahetten mahrum ayaküstü diktikten sonra onlardan yeterli görev beklemek en azından safidilik değil midir?

Bütün azgelişmiş ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de insan emeği ucuzdur. Emperyalist ülkeler bu ucuzluktan her alanda yararlanmayı bildikleri gibi, sinemada da aynı kuralları uygulamaktadırlar. Bunun için kalkıp gelirler yurdumuza, eşek postuna sarihp gelirler.

Niyetleri filmin maliyetini yarı - yarıya düşürmektedir. Aracılık eden komisyoncu şirket o yarının da yarısından çögünü kendisine ayırır. Kalan para yerli filmlere harcanan paradan biraz daha fazladır, hepsi bu.

«Türkiye'yi batıhıvara tanıtma» iddiasındadırlar ayrıca. Resmi kuruluşları bu laflarla ışığında getirip aleyhimize birtakım filmler çekip giderler, yine gelmek üzere. Neyimizi tamataklardır batıhıvara?

Her şey açık - şık ortadadır. Bütün bu dumeneri elbetteki para kazanmak için çevirmektedirler. Batı seyirci artıktı bükülmüş kovboy - kızılđırili filmlerinden; Japonya'da, Afrika'da geçen serüvenlerden, Meksika İhlâllerinden, utanc duvarlarından... Değişik yerlerde yaşanan serüvenler istemektedir. Öyleye gelsin Türkiye, gelsin Kurtuluş Savaşı.

«Paras Askırlar» adıyla bir film çekmektedir İngilizler su sira. Olaylar Kurtuluş Savaşı

günlerinde geçmektedir. Ama hiçbir inceleme yapılmamıştır, bütün bilgiler kulaktan dolmadır, yarım yamalaktır. Çünkü onlarda olayın Kurtuluş Savaşımızda geçmesiyle, Kore savaşlarında yada Haçlı seferlerinde geçmesi arasında hiç bir fark yoktur. Fon olarak kullanılmaktadır bu tarih sayfaları. Damat Ferit'lerin parayla tutukları birtakım ne idüğü bellişiz adamların kahraman yapıldığı basmakla bir mareca filmidir çekmek istedikleri. Bu yüzden araştırma gereği duyulmaz. Öyle ki, Mustafa Kemal'e Atatürk derler, Osman İmparatorluğunca Türkiye, Vahdet'in de Türkiye'nin sultani... Kurtuluş Savaşı yapan halk-

miz kızılderili vahşiler gibi tanıtlıhı senaryoda. Böylelikle e-günlerin üçüncü alıları bir çeşit. Hele Mustafa Kemal'i Sultan Süleyman'ın hazineleri pepsinde göstermeleri de cabası.

İşte böylesine ucuza kaçmaktadır batılı sinemacı. Bizler ise «Yurdumuzu döviz giriyer» düşüncesiyle bütün bunlara göz yumarız, elden gelen kolaylığı gösteririz, emperyalist sinema ya alet oluruz kısacası. Oysa Türkiye'de sansür diye bir şey vardır. Ince Memed'in filmini yasaklayan Sansür Kurulu niye görmezlikten gelir bu olguyu? Çünkü emperyalizmin sağ koludur sansür, Devrimci cabaları baltalamaktan başka görev vermemiştir kendilerine.

Emperyalist sinemanın kirli oyunu

Bütün azgelişmiş ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de insan emeği ucuzdur. Emperyalist ülkeler bu ucuzluktan her alanda yararlanmayı bildikleri gibi, sinemada da aynı kuralları uygulamaktadırlar. Bunun için kalkıp gelirler yurdumuza, eşek postuna sarihp gelirler.

Niyetleri filmin maliyetini yarı - yarıya düşürmektedir. Aracılık eden komisyoncu şirket o yarının da yarısından çögünü kendisine ayırır. Kalan para yerli filmlere harcanan paradan biraz daha fazladır, hepsi bu.

«Türkiye'yi batıhıvara tanıtma» iddiasındadırlar ayrıca. Resmi kuruluşları bu laflarla ışığında getirip aleyhimize birtakım filmler çekip giderler, yine gelmek üzere. Neyimizi tamataklardır batıhıvara?

Her şey açık - şık ortadadır. Bütün bu dumeneri elbetteki para kazanmak için çevirmektedirler. Batı seyirci artıktı bükülmüş kovboy - kızılđırili filmlerinden; Japonya'da, Afrika'da geçen serüvenlerden, Meksika İhlâllerinden, utanc duvarlarından... Değişik yerlerde yaşanan serüvenler istemektedir. Öyleye gelsin Türkiye, gelsin Kurtuluş Savaşı.

«Paras Askırlar» adıyla bir film çekmektedir İngilizler su sira. Olaylar Kurtuluş Savaşı



Yayın organları hakkında bilgi sağlanır. Eskiz ve program hazırlanır. Objektif lisansiyelerde bulunular. Tespit edilen programlar ilhizlike yürürlükte.

Çağaloğlu, Turkoğlu Cad. no 1. kat: 3
Telefon: 2766 00 - 2766 01, İstanbul

Sol'un azılı düşmanı Bayar yine dişlerini gösterdi!

BASIN DIVORKI

GEÇEN hafta Bayar'ın kızı Nilüfer Gürsoy ile Samet Agaoglu'nun AİP'esi Neriman Agaoglu'nun AİP'den ve milletvekilliğinden istifa etmeleriyle AP-DP çökmesi adamaklılığını göstermeye başlamıştır. Böylece Bayar takımı, önlüklerdeki seçimlerde kesinlikle Demirel ekibinin kargasına yaklaşmış ve anlaşılmıştır.

On yıllık bir siyasi iktidar devrinin emperyalizmin çırakları hizmetinde plansız bir ekonomi politikası, ağır siyasi baskular ve özellikle sol'a karşı şiddetli terör tedbirleriyle doldurulan Bayar takımı, 27 Mayıs'tan beri masum ve mazlum rolüne ustalıkla oynadıktan sonra, İnönü'nün kendilerine dillə uzatmasından sonra yine dişlerini göstermeye başlamıştır.

Bayar takımı demokraside. Türkiye'nin tam bağımsızlığına, emekçi kitlelerin sol hareketine karşı düşmanlığı, eski cumhurbaşkanının geçen hafta Tercüman Gazetesi'ne verdiği bir demeçte bütünüçlü gırnırlığıyla bir kere daha sırtmıştır.

31 Temmuz 1969 tarihli Tercüman'da yayınlanan bu müläkkati, bir ibret vesikası olarak okurlarımıza sunuyoruz:

«Eski cumhurbaşkanı Celal Bayar, demokratik rejimin gelecekte maruz kalabileceği en büyük tehlikein 'asrı sol dedikleri milletlerarası ihtilalci komünizm' olduğunu açıklamıştır. Cumhurbaşkanı, başbakan ve muhalefet lideri olarak siyaset hayatında tanınan Celal Bayar, bu dönemler içinde çeşitli beyanları ile mevcut durum ve gelecekteki günler için taşıdığı

Kapitalizme ve emperyalizme savaş!

Biz müslümlüler, batı medeniyetinden ancak ilim, teknik ve västalar alabiliriz. Bunun dışında hayat tarzlarını, eğlaklıklarını, fuhuşlarını, içkilerini, danslarını, balolarını, kumarlarını, sinemalarını, umumhanelerini, plajlarını, tiyatrolarını, bankalarını, borsalarını, faizlerini, soygun iktisatlarını, küfür adetlerini, acaip hokkabaz kiyafetlerini, trösterlerini, kartellerini, başka milletlerin boğazlaşmalarına bağlı refahlarını taklit etmek kat'iyen caiz olamaz.

Emperyalist kuvvetleri ve onların ağır silahlara donatılmış kalabalık ve modern ordularını aceze düşürecek yegane savaş usulü, gerilla, yani çete savaşıdır. Cezayir Fransa'yı böyle dize getirmiştir. Bir avuç komünist Viet-nam getecisi, 600 bin kişilik Amerikan ordusunu gerilla metodıyla kepaze etmiştir.

MEHMET ŞEVKET EYGI
(Bugün - 28.7.1969)

sifatların imkan verdiği ölçüde açıklamalarda bulunmuştur.

Günün sıcaklığını ve 86 yılın verdiği yorgunluğu önemsemeyen Bayar, Sarmışıklı Kışk'ün İnönü ile konusunu odaşında bizi kabul etti. «Demokratik rejimin bugün ve yarın maruz kalabileceği tehlike nelerdir?» şeklindeki sorumuza, Yugoslav Devlet Başkanı Maregal Tito'nun sahnesine hediye ettiği sedef ilemasa üzerinde ellerini kenetleşerek «Türkiye'de gelecek için, bugünkü tezahürlerde göre, birincisi derecede tehlike, siyasal ve sosyal yönleri ile aşırı sol dedikleri milletlerarası ihtilalci komünizmdir. Bazi memleketlerde ve vakıtyla Yumanistan'da olduğu gibi maskeli, għya sosyalist kurullardır. Bunların aside olarak bağlandıları Karl Marks ile Engels dereceli islahat kabul etmezler. Ancak ihtilal zorla ve silahla başarılır. Hareket noktaları budur» şeklinde cevap verdi.

Sonra kravatsız gömleğinin yakasını biraz daha açtı. Tatmin olup olmadığınu anlamak isteresine bize bakıyordu. Eski Cumhurbaşkanı'nın fikri sorumuz «Rejimin maruz kalabileceği tehlikelerin bertaraf edilmesi için sizce dikkat edilmesi gereken hususlar nelerdir? Türk Milletine bu konudaki tavsiyeleriniz nelerdir?» idi.

Bir aste yaklaşan ömrünün büyük kısmını sayısız siyasi çalkantılar içinde geçiren ve coğuluğu olaylara yön veren Bayar, gözleri masanın kenarındaki sedeflere takılı kışa bir süre gedirdikten sonra ağır ağız başını kaldırarak «Billyor sunuz, bir farafta sağ, bir farafta sol gruplar çalışmakta, iktidar olaylara hakim olamamaktadır. Bu durum böyle devam ederse vahim hadiselerin arefesinde olduğumuzu işaret eder. Vahim hadiselerin hızı kesilmemiştir. Hepimizin gözü ö-

nünde devam etmektedir» dedi...

Eski İktidarın başkanı, sözlerinin bu kısmında, yüzünde ne düşündüğünü belli tecek hibbir emare ve mührün bulunmadığı halde yine gözlerini odanın aksesuarı fizerinde gezirdi... Söylediklerinin her kelimesini realitenin ışığı altında tartarak kullanıyordu... Birden, yüzüne, önemli kararlar vermek durumunda olan insanların ifadesi gelmemiştir... «Önce sunu kaydetmek isterim diyerek başladığını konuşmasını söyle tamamladı...

«Sözcülerimden fikir hürriyetini boğmak istedigim manasını etkarılmamalıdır. Ben, memleketimizde ve herkesin gözü önünde basgösteren olaylara, fili hareketlere bakarak düşünmemi açıkça söyleyeceğim. Bu düşünülerin arasında özgüllü ile, genellili ile herhangi bir otoriteyi kimnamak fikri yoktur. Böyle bir tehlükeden uzak kalmak istem. Sağ ve sol grup çalışmalarının arasındaki kuvvet artıkh herkesin bilinmektedir. Bu,

memleketimizin doğusunda, batısında kendini açıkça gösteren milletlerarası ihtilalci komünizmdir. Bence içine düşüğümüz bu hale karşı alınacak tedbirler iki şekilde müjale olabilir...

1 — Halen yürürlükte bulunan kanunları, esas çevherini muhafaza ettigine enin oldum zabıta ve kazza organları

İCRAATÇI AYDINER!

Yeni Adalet Bakanı Aydiner, Cumhuriyet Senatosu'nun çalıskanlığıyla dikkati çekmiş bir senatördür. İki yıl önce, Sayın Cumhurbaşkanı'ın rahatraz eden kargaların vatandaşlığı şart olduğu, kargaların bu küstahlığına son verilmesi Cumhuriyet Senatosu'nda Aydiner tarafından böyle bir direğeye dile getirilmiştir, böylece bir memleket meselesi de Senato kürsülerinden haykırılmıştır. Bunun üzerine teşkil edilebilek «Karga İtlaf ekpleri», Çankaya Kökü'nün bahçesinde çiftelerde karga itlaflına girişimler, meseleinin bu olduğunu anamayan bazı saf vatandaşlar da sebeşiz heyecan duymuştı.

Demirel tarafından Adalet Bakanlığı'na getirilen Sayın Aydiner, bir keresinde de İstanbul'u epe meselesinin milli bir felaket haline geldiğine kürsülerden haykırmıştır.

FIKRET OTYAM
(Cumhuriyet - 31.7.1969)

KALKINMA ALBÜMLERİ!

Türk basını kalkınma ile ilgili fotoğrafları nesnitmiyor. Onlar ancak fuhuş yuvalarına, eina-yetiere, kaçakçılığa, hulusa kötü seylere, memleketi karıştıracak ne varsa onlara ait resimleri ve haberleri yayıyorlar. Memleketimizin kalkınma sını ve iyiliğine de lalet eden haber ve resimlere basınlı iltifat göstermiyor. O halde yapılacak şey, ya teşhir köşeleri açmak, yahut kalkınmaya ait albümler çıkarmaktır. Şimdi seçim sırasında belki kimse bununla megul olmayıabilir. Ama seçimlerden sonra bu millet arzusunu mutlaka yerine getirmek lazımdır, sanıyorum.

TEKİN ERER
(S. Havadis - 29.7.1969)

haftanın karikatürü
...anlılmazı içinde...

Yazar: Necip Fazıl Kisakürek



Bu hanımlı portre, Prof. Dr. Ayhan Sevgar tarafından çekilenidir.

(Bugün, 29.7.1969)

HARİKULÂDE PORTRE!

tarafından ciddiyetle uygulanması temin olunmalıdır.

Memleketimizde Atatürk devrine ve onu 1960 yılına kadar izleyen İktidarlar zamanında da yeraltı komünist teglili ve faaliyeti vardı. Fakat bu hükümetlerin tutumu yüzünden kamıdayamadığı için her sınıf halk ve kurullar kendilerini emniyet ve huzur içinde görüyordu. Şu halde geçmişeki huzur ve sükunun adresi elde edilebilir. İstere ona göre yön vermek lazım ve zaruridir.

2 — Yukarıda söylediklerim kusa vadeli tedbirlerdir. Asıl önemli olanı, Milli Eğitim davasına bağlı hususlardır. Milli terbiye bahsi ve üniversitelerin İslah... Bilmiyor hñdiz doğru dürüst milli tarihimizi yazdırıp okullarda okutmak İyakatını gösteremeyen Milli Eğitim Bakanlığı böyle bir yükün altından kalkabilecek mi?

Misal olarak ele alalım: Bugün, karşımızda bir Ortadoğu Teknik Üniversitesi vardır. Yenil kurulmuştur. Kuruluşu bakımından en modern, en ileri şartları bünyesinde toplanmıştır, bol para, bol emek harcanmış-

tr. Yabancı ideolojilere karşı set olmak vasıt da kuruluşu galyeleri içindedir. Tatsılatına gitmeyeceğim, birkaç yıl içinde idaresizlik yüzünden, bu tamañasıyla medeni kurulun düşüdü perşen haline bakınız, neler oluyor.

Umumiyetle üniversiteler, milletlerin geleceği için limit kaynağıdır. Bizdeki böylesi midir?

İdaresini, halktan toplanan vergilerle sağladığımız ve manus evlatlarını emanet ettiğimiz biz milli kurullar bugün endişe verici birer tahrif yuvası halinde gøze çarpmaktadır.

Bunlar ön planda ele alınmalı, cesaretle İslah yolu bulunmalıdır. Anlaşılmıştır ki sadece «muhtar idare» taassubu, basarı için kafi gelmiyor, onu paralelinde eğitim ve idare için İyakat göstermek meziyeti de yer almaktır.

Size son sözüm: İlerli bir sahada görülen milletlerarası ihtilalci komünizmden memleketimizi korumak için çok taraflı, şımmili bir programı çalışılmamıştır. Bence dikkat edilecek başhefa hususlar bulunmaktadır.

Safhada görülen milletlerarası ihtilalci komünizmden memleketimizi korumak için çok taraflı, şımmili bir programı çalışılmamıştır. Bence dikkat edilecek başhefa hususlar bulunmaktadır.

Yeni Adalet Bakanı Aydiner, Cumhuriyet Senatosu'nun çalıskanlığıyla dikkati çekmiş bir senatördür. İki yıl önce, Sayın Cumhurbaşkanı'ın rahatraz eden kargaların vatandaşlığı şart olduğu, kargaların bu küstahlığına son verilmesi Cumhuriyet Senatosu'nda Aydiner tarafından böyle bir direğeye dile getirilmiştir, böylece bir memleket meselesi de Senato kürsülerinden haykırılmıştır. Bunun üzerine teşkil edilebilek «Karga İtlaf ekpleri», Çankaya Kökü'nün bahçesinde çiftelerde karga itlaflına girişimler, meseleinin bu olduğunu anamayan bazı saf vatandaşlar da sebeşiz heyecan duymuştı.

Demirel tarafından Adalet Bakanlığı'na getirilen Sayın Aydiner, bir keresinde de İstanbul'u epe meselesinin milli bir felaket haline geldiğine kürsülerden haykırmıştır.

FIKRET OTYAM
(Cumhuriyet - 31.7.1969)